

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

POENOSTAVITVE POSTOPKOV CARINJENJA

Ljubljana, september 2002

MIRJAM SAVŠEK

I Z J A V A

Študent/ka _____ izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom _____ in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis _____

KAZALO

1 UVOD	1
2 CARINSKI SISTEM.....	2
2.1 Usklajevanje carinske zakonodaje Slovenije z EU	2
2.2 Carinski zakon.....	3
2.3 Carinska deklaracija	4
3 VRSTE CARINSKIH POSTOPKOV	7
3.1 Sprostitev blaga v prost promet.....	8
3.2 Carinski postopki z ekonomskim učinkom	8
3.3 Carinski postopek za izvoz blaga	9
3.4 Tranzitni postopek.....	10
4 CARINSKI POSTOPKI V POSAMEZNI PREVOZNI PANOGI.....	11
4.1 Železniški prevoz	11
4.2 Cestni prevoz.....	15
4.3 Pomorski prevoz.....	17
4.4 Letalski prevoz	18
5 POENOSTAVLJENI POSTOPKI CARINJENJA.....	20
5.1 Nepopolna deklaracija.....	21
5.2 Poenostavljeni postopek deklariranja.....	24
5.3 Deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov	26
5.4 Druge poenostavitve.....	30
5.4.1 Zvezek TIR	30
5.4.2 Zvezek ATA.....	32
5.4.3 Pooblaščen pošiljatelj	33
5.4.4 Pooblaščen prejemnik	34
5.4.5 Pooblaščen izvoznik	35
6 RACIONALNE KOMBINACIJE POENOSTAVITEV.....	36
6.1 Poenostavljeni postopki pri uvoznem carinjenju	37
6.2 Poenostavljeni postopki pri izvoznem carinjenju.....	38
7 SKLEP	39
8 LITERATURA	41
9 VIRI	42

PRILOGE

1 UVOD

Mednarodno ekonomsko sodelovanje se je z odpravo političnih pregrad močno povečalo. Obseg mednarodne trgovine raste in teži še k nadaljnjemu povečevanju. Dolgoročen proces izboljšav v mednarodni trgovini predstavlja pospeševanje pretoka blaga in ljudi, na katerega ima velik vpliv delovanje carin. Zato si v sodobnem času liberalizacije svetovne trgovine države prizadevajo za carinsko zakonodajo, ki bi bila čim bolj transparentna. Prizadevajo si za poenostavitve in harmonizacijo carinskih postopkov, kar bi odpravilo ali vsaj olajšalo administrativne ovire pri pretoku blaga preko državnih meja. Pogoji, ki vodijo poslovanje v mednarodni trgovini, so namreč ostri in zahtevni in za trgovce v nenehno spreminjajočem se poslovnem svetu je hitrost izvajanja posla bistvenega pomena.

Proces vključevanja Republike Slovenije v Evropsko unijo, potrebe slovenskega gospodarstva ter nujnost večjih pristojnosti in pooblastil carinske službe zahtevajo nove spremembe in dopolnitve predpisov. V iskanju skupne rešitve in upoštevanju potreb tako države kot podjetij ter ob ravnanju v skladu s predpisi Evropske unije se je v Sloveniji leta 1996 začel uporabljati nov carinski zakon. S tem so bili postavljeni temelji sodobnega carinskega sistema samostojne države, ki pomeni tudi eno ključnih področij pogajanj za polnopravno članstvo Slovenije v Evropski uniji.

Namen tega dela je predstaviti nove izboljšave in poenostavitve carinske zakonodaje, ki olajšujejo pretok blaga in ljudi preko meje ter hitrejšo trgovinsko menjavo in gospodarski razvoj.

Diplomsko delo je vsebinsko sestavljeno iz petih delov. Prvi del zajema predstavitev carinskega sistema Republike Slovenije ter usklajevanje slovenske carinske zakonodaje z evropsko. Predstavljen je tudi Carinski zakon, s katerim smo dobili na carinskem področju dobro osnovo za uvajanje carinskih postopkov v zunanjetrgovinsko blagovno menjavo.

Carinski postopki so predmet obravnave drugega dela. Carinski zakon opredeljuje več vrst carinskih postopkov, in sicer:

- postopek sprostitve blaga v prost promet,
- carinske postopke z ekonomskim učinkom,
- carinski postopek za izvoz blaga in
- tranzitni postopek.

Tretji del je namenjen opisu postopkov carinjenja v posameznih prevoznih panogah. Pri tem je pomembno upoštevati tudi pravno ureditev posameznega prevoza ter dokumentacijo, na podlagi katere se carinjenje izvede.

V četrtem delu sem se osredotočila na ponazoritev poenostavljenih postopkov carinjenja, ki so sicer najpogostejši v cestnem prevozu.

Nova carinska zakonodaja je omogočila uvajanje poenostavljenih postopkov na podlagi nepopolne deklaracije, poenostavljenega postopka deklariranja in deklariranja na podlagi knjigovodskih vpisov ter elektronsko izmenjavo podatkov enotne carinske listine za izvedbo vseh carinskih postopkov, ki zaradi izjemnih razvojnih možnosti predstavlja pomemben steber v procesu racionalizacije trgovanja. Po novem načinu deklariranja lahko uvozniki in izvozniki vrsto postopkov opravijo sami, brez posredovanja carinskih organov.

Zadnji del diplomskega dela pa se ukvarja z razlago racionalnih kombinacij poenostavitev carinjenja, ki jih lahko uporabljajo podjetja, da tako skrajšajo in pocenijo postopek. Pri tem pa uporaba poenostavitev zahteva od podjetij dobro poznavanje carinskih predpisov in hitro prilagajanje spremembam v zakonodaji.

2 CARINSKI SISTEM

Carinski sistem je zbirka predpisov o carinskem nadzoru in carinjenju blaga, ki se uporablja na carinskem področju določene države (Lavrič, 1997, str. 26). Poznavanje carinskega sistema države je pomembno tako z vidika oblikovanja globalne strategije vključevanja Slovenije v različne mednarodne tokove kot tudi z vidika ekonomičnosti poslovanja posameznega podjetja.

Osnovni zakonski okvir carinskega sistema v Republiki Sloveniji predstavljajo Zakon o carinski službi, Carinski zakon, Zakon o carinski tarifi in podzakonski akti, izdani na njihovi podlagi (Strategija razvoja CURS, 2002).

Carinski zakon ureja pravice in obveznosti udeležencev v carinskem postopku ter pooblastila carinskih organov v zvezi s prometom blaga med carinskim območjem Republike Slovenije in tujimi carinskimi območji (Zakon o spremembah in dopolnitvah carinskega zakona, 1999). Zakon o carinski tarifi določa konkretne carinske obremenitve za posamezno vrsto blaga, Zakon o carinski službi pa se ukvarja z organizacijskimi in delovnopravnimi vprašanji carinske službe.

2.1 Usklajevanje carinske zakonodaje Slovenije z EU

Proces usklajevanja slovenske zakonodaje z evropsko je zajel tudi carinsko področje. Usklajena carinska zakonodaja je bila ena od obveznosti, ki jih je Republika Slovenija prevzela s podpisom Pridružitvenega sporazuma z Evropsko unijo (Dolčič, 1999, str. 16). Usklajevanje slovenske zakonodaje s carinsko zakonodajo Evropske unije se je pričelo v začetku leta 1996, ko so začeli veljati nov Carinski zakon (Uradni list RS, št. 1/95) in na njem temelječi spremljajoči predpisi (uredbe in pravilniki).

Slovenska carinska zakonodaja je skoraj v celoti prevzela carinsko regulativo EU, ki je bila v sedanji obliki v EU vpeljana z začetkom leta 1994, ko je bil uveljavljen evropski carinski kodeks in izvedbena uredba k evropskemu carinskemu kodeksu (Belovič, 1999 str. 2). Glavni namen evropskega carinskega kodeksa je združiti obstoječo evropsko carinsko zakonodajo v enoten sistem in ga prilagoditi, tako da bo bolj konsistenten, preprostejši in da bo določal splošna pravila in postopke (Witte, 1994, str. 7). Tako je bila z uveljavitvijo carinskega kodeksa na področju celotne EU vpeljana enotna carinska zakonodaja, ki je zavezujoča za vse članice.

Vendar pa spremembe na področju urejanja carinskega sistema še niso izčrpane. Ker je carinsko področje eno ključnih za pogajanja o vstopu Slovenije v EU, se je Slovenija zavezala, da bo v letu 2002 pripravila še eno revizijo carinskega zakona. S tem bi svoj carinski sistem še pred polnopravnim članstvom v EU v celoti prilagodila evropskemu carinskemu sistemu (Vraničar, 2001, str. 10). Dodatne spremembe je mogoče predvideti ob samem vstopu v EU, saj se bodo z dnem vstopa začeli tudi v Sloveniji neposredno uporabljati evropski carinski predpisi – evropski carinski kodeks in izvedbena uredba k evropskemu carinskemu kodeksu.

2.2 Carinski zakon

Carinski zakon je sestavni pravni del carinskega sistema, ta pa del ekonomskega sistema vsake države. Carinski zakon določa pravice in obveznosti oseb ter pooblastila carinskih organov v zvezi z blagom, ki je v potniškem in blagovnem prometu med slovenskim in tujimi carinskimi območji.

Carinski zakon, noveliran v letu 1999, je bil sprejet v parlamentu decembra 1994, v praksi pa se je začel uveljavljati 1. januarja 1996. Bil je prvi pravi slovenski carinski zakon. Pri pripravi tega zakona so bile upoštevane določene rešitve, ki jih je vseboval evropski carinski kodeks in Mednarodna konvencija o poenostavitvah in harmonizaciji carinskih postopkov. Še vedno so ostale nekatere rešitve, ki so bile lastne samo našemu sistemu in so olajšale prehod iz prejšnjega, jugoslovanskega, v nov, sodoben carinski sistem (Perovšek, 1999 str. 30). Novela zakona, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS številka 32/99 in 40/99, prilagaja določila carinskega zakona potrebam čim hitrejšega pretoka blaga čez državne meje ob hkratnem upoštevanju zahtev po preprečevanju zlorab v carinskem postopku.

Glavna načela, na katerih temelji Carinski zakon, so (Javornik, 1997, str. 3):

- uveljavljanje primarne zaščitne funkcije carine;
- maksimalno usklajevanje carinskega sistema s priporočili in pravili Evropske unije in Sveta za carinsko sodelovanje;
- poenostavitev carinskega postopka in njegovo usklajevanje z novimi tehničnimi rešitvami (uvedba enotnega administrativnega dokumenta, računalniška tehnika, računalniška izmenjava podatkov, poenostavljen uvozni, izvozni in tranzitni postopek itd.);
- opredelitev pravic in obveznosti udeležencev v carinskem postopku;
- posebnosti carinskega postopka z vsemi posebnostmi v različnih oblikah prometa so opredeljene v podzakonskih aktih, ki opravljajo z zakonom dovoljeno dejavnost;

- zaradi primarnosti zaščitne funkcije carine so oprostitve in olajšave pri plačevanju določene zelo restriktivno ob upoštevanju mednarodno dogovorjenih izjem in olajšav;
- opredelitev pristojnosti Vlade Republike Slovenije ter posameznih ministrstev tako, da bo zagotovljena ustrezna kontrola, medsebojna usklajenost in racionalnost pri delu brez nepotrebnega administriranja in zavlačevanja postopkov;
- določitev kazenskih sankcij v carinskem postopku na način, da bodo dosegle svojo preventivno in represivno funkcijo.

Carinski zakon in na njem temelječi predpisi se uporabljajo enotno na carinskem območju RS, ki je enako z državnim ozemljem in poleg kopnega zajema še ozemeljsko morje Slovenije in zračni prostor nad državo. Od carinskih območij drugih držav se loči s carinsko črto, ta pa je identična z mejno črto. Carinski predpisi se uporabljajo na celotnem carinskem območju enotno, le zakon ali mednarodne pogodbe lahko določijo izjeme. Takšna zakonska izjema je npr. ureditev prostih carinskih con.

Z novim Carinskim zakonom smo dobili na carinskem področju dobro osnovo za uvajanje sodobnih carinskih postopkov v zunanje trgovinsko blagovno menjavo, kakor tudi za uvajanje v mednarodne trgovinske in turistično – potniške tokove.

2.3 Carinska deklaracija

Carinski zakon v 45. členu opredeljuje zahtevo, da je treba za vse blago, ki naj bi bilo predmet carinskega postopka, vložiti carinsko deklaracijo za ta postopek. Vendar je carinska deklaracija v trenutku vložitve le zahtevak deklaranta, da se za določeno blago uvede določen carinski postopek. Šele s prepustitvijo blaga v izbrani postopek, torej s formalnim aktom carinskega organa, pa bo carinski postopek dejansko tudi začel.

Zakon dovoljuje naslednje oblike carinskih deklaracij:

- pisna deklaracija, ki je lahko izpolnjena na obrazcu enotne carinske listine (ECL) ali na drugem dokumentu, ki se v skladu s carinsko zakonodajo lahko uporabi kot carinska deklaracija (npr. komercialni dokument, mednarodno dogovorjen dokument – ATA ali TIR karnet ipd.),
- elektronska carinska deklaracija, narejena in oddana s pomočjo elektronske izmenjave podatkov,
- ustna carinska deklaracija ali
- deklaracija, oddana s konkludentnim dejanjem.

Primerljive predpise glede oblike carinske deklaracije lahko najdemo tudi v evropskem carinskem kodeksu, in sicer v njegovem 61. členu (Witte, 1994, str. 347).

Pisna carinska deklaracija

Carinska deklaracija mora biti izpolnjena na predpisanem obrazcu in na predpisan način. Oblika carinske deklaracije in način njenega izpolnjevanja sta določena s Pravilnikom o uporabi listin v carinskem postopku. Obrazec carinske deklaracije se imenuje enotna carinska listina (ECL). Republika Slovenija je oblikovno in vsebinsko povzela obrazec enotnega administrativnega dokumenta Evropske skupnosti (Single Administrative Document), izpolnjevanje posameznih polj ECL pa je prilagojeno našim nacionalnim predpisom in potrebam. Dokument je začel veljati 1. januarja 1996 kot nova temeljna pisna deklaracija v vseh vrstah carinskih postopkov (ECL – način uporabe in izpolnjevanje, 1996).

Deklarant lahko izbira med dvema osnovnima kompletoma ECL – uporabi lahko en osemlistni komplet ali dva dvonamenska petlistna kompleta (Priloga 1). Slednji je predviden zaradi lažjega računalniškega izpisovanja. Ker ima vsak list petlistnega kompleta dvojni namen, mora deklarant na vsakem listu jasno označiti, za kateri namen ga uporablja (glej Tabela 1).

ECL vsebuje polja, ki so označena s števkami, in polja, označena s črkami. Črkovna polja izpolnjujejo carinski organi, oštevilčena pa carinski deklarant. Vsako polje je treba izpolniti bodisi opisno bodisi s šiframi, ki omogočajo računalniško obdelavo podatkov (Pravilnik o uporabi listin v carinskem postopku, 1995).

Tabela 1: Sestava in namen uporabe osemlistnega in dvonamenskega petlistnega kompleta ECL

Št. lista	Namen uporabe lista	Št. lista	Namen uporabe lista
1	- za odpremni organ ali organ izvoznega carinjenja	1/6	- za odpremni organ ali organ izvoznega carinjenja ali - za carinski organ uvoznega carinjenja
2	- za obdelavo podatkov o odpremi ali o izvozu	2/7	- za obdelavo podatkov o odpremi ali o izvozu ali - za obdelavo podatkov o uvozu
3	- za pošiljatelja/izvoznika	3/8	- za pošiljatelja/izvoznika ali - za prejemnika/uvoznika
4	- za potrditev prejema blaga namembnemu organu	4/5	- za potrditev prejema blaga namembnemu organu ali - za potrditev prejema blaga odpremному organu
5	- za potrditev prejema blaga odpremному organu	5/4	- za potrditev prejema blaga odpremному organu ali - za potrditev prejema blaga namembnemu organu
6	- za carinski organ uvoznega carinjenja		
7	- za obdelavo podatkov o uvozu		
8	- za prejemnika/uvoznika blaga		

Poleg ECL se lahko kot pisne deklaracije uporabijo tudi drugi dokumenti, vendar le z dovoljenjem pristojnega carinskega organa. Med njimi npr. zakon omogoča uporabo računov in drugih komercialnih dokumentov kot poenostavljenih oblik carinskih deklaracij. Med druge carinske deklaracije prištevamo tudi računalniške izpise podatkov v enaki obliki, kot so izpisani na ECL, vendar na običajen list papirja.

Elektronska carinska deklaracija

Izvedba carinskega postopka se lahko opravi tudi na podlagi carinske deklaracije, narejene s pomočjo elektronske izmenjave podatkov. Predpisi, ki se uporabljajo ob vložitvi pisne carinske deklaracije, se primerno uporabljajo tudi pri vložitvi carinske deklaracije z uporabo sredstev za prenos podatkov – elektronski carinski deklaraciji (oblika deklaracije, izpolnitev deklaracije, sprejem deklaracije, popravek deklaracije in drugo).

Deklarantom, ki jim tehnične možnosti to dopuščajo, lahko Carinska uprava Republike Slovenije na njihovo zahtevo izda dovoljenje za vlaganje carinskih deklaracij s pomočjo elektronske izmenjave podatkov. Šteje se, da je carinska deklaracija, ki je vložena s pomočjo elektronske izmenjave podatkov, vložena pri carinskem organu v trenutku, ko ta sprejme elektronsko sporočilo (Uredba o uveljavljanju pravice do carinske oprostitve, 1999).

Ustna carinska deklaracija

Ustne carinske deklaracije se uporabljajo za preprostejše in ekonomsko manj pomembne primere sprostitev blaga v prost promet ali začasnega uvoza ter izvoza blaga. V Uredbi o poenostavitvah glede carinskih deklaracij so določeni natančnejši primeri in merila, na podlagi katerih lahko carinski organi dovolijo katero od poenostavitev glede carinskih deklaracij, med drugim tudi uporabo ustne carinske deklaracije. Javornik (1997, str. 11) pojasnjuje, da lahko deklarant deklarira blago ustno pri carinskem organu, pri katerem je blago predloženo zaradi izvedbe carinskega postopka, tj. pri mejnem carinskem organu v poštnem prometu.

Ustna carinska deklaracija se vloži pri carinskem organu na mejnem prehodu ali v poštnem prometu za (Javornik, 1997, str. 11):

- blago, ki je vneseno zaradi sprostitev v prost promet in je nekomercialne narave;
- blago, ki je namenjeno izvozu in je nekomercialne narave;
- blago, ki je vneseno za namene začasnega uvoza, npr.: embalaža, specialna RTV–oprema, instrumenti in aparati za dajanje pomoči pacientom, športni rekviziti za turiste, transportna sredstva itd.

Čeprav gre v teh primerih za precej preproste življenjske situacije, pa so zaradi morebitnih kršitev in omejenih možnosti sankcioniranja, določbe o ustnih carinskih deklaracijah zelo natančne.

Deklaracija, oddana s konkludentnim dejanjem¹

Vraničar (2001, str. 255) omenja, da gre tudi v teh primerih za dokaj enostavne življenjske situacije, ki pa so v Uredbi za izvajanje carinskega zakona zelo natančno opredeljene. Deklaracije se lahko oddajo s konkludentnim dejanjem v posameznih primerih, za katere je sicer dovoljena tudi ustna carinska deklaracija. Gre za primere, ko zaradi vnosa blaga na carinsko območje ne nastane carinski dolg, nevarnost zlorab je majhna, zato se tudi formalnosti lahko poenostavijo do skrajnosti.

3 VRSTE CARINSKIH POSTOPKOV

Carinski postopek lahko spremljamo iz različnih vidikov, in sicer kot znanstveno disciplino, kot pozitivni zakon oziroma pravo in kot proces oziroma delovanje (Košir, 1980, str. 37).

Carinski postopek kot znanstvena disciplina je sistematski prikaz pravnih pravil (predpisov), po katerih so se dolžni ravnati vsi, ki sodelujejo v carinskem postopku. Carinski postopek s tega stališča predstavlja strokovno razlago carinske zakonodaje. Teorija in praksa sta tesno povezani, ker skupno predstavljata teoretično in praktično celoto (Košir, 1980, str. 37).

Carinski postopek kot zakonodaja predstavlja celoto pozitivnih predpisov – pravil, s katerimi se določa delovanje strank v carinskem postopku v okviru dolžnosti in pravic, ki jih imajo v zvezi s potniškim in blagovnim prometom. Ti predpisi določajo, kateri posli, po kakšnem vrstnem redu, v kakšnem času in v kakšni obliki se morajo opraviti. Ravno tako določajo tudi konkretne pravne akte, ki jih izdajajo carinski organi, v kakšnem roku jih morajo izdati in v kakšni obliki (Košir, 1980, str. 37).

Carinski postopek kot delovanje – proces pa označuje delovanje, katero je določeno s carinskimi predpisi v zvezi z blagovnim in potniškim prometom (Košir, 1980, str. 38). Ti posli se nanašajo tako na uvozno, izvozno kot tudi tranzitno blago, in sicer za ves čas, ko je blago pod carinskim nadzorom. Pri uvozu blaga je to od trenutka, ko pride blago fizično čez carinsko črto, pa dokler ni končan celoten carinski postopek, to je do zadnje faze carinskega postopka – plačila carinskih dajatev. Blago je s tem momentom dano prosto na razpolago carinskemu obvezniku. Pri izvozu blaga je to od trenutka, ko se vloži izvozna carinska deklaracija, do momenta, ko blago fizično prestopi carinsko črto. Pri tranzitu blaga je to delovanje od trenutka prihoda blaga čez carinsko črto v naše carinsko območje do momenta, ko blago izstopi z našega carinskega območja.

¹ Konkludentno dejanje je način deklariranja blaga, ko deklarant s svojim molčečim dejanjem ob prehodu carinske črte izjavi, da blago, ki ga vnaša ali iznaša s carinskega območja, ustreza pogojem, ki so določeni v Uredbi o poenostavitvah glede carinskih deklaracij. Carinski organ lahko na podlagi tega dejanja opravi vsa z zakonom predpisana dejanja za preverjanje pravilnosti in zakonitosti postopka (Ustno deklariranje blaga in konkludentno dejanje, 1996).

Carinski zakon Republike Slovenije dovoljuje naslednje postopke (Carinski zakon, 1995):

- sprostitvev blaga v prost promet,
- carinsko skladiščenje,
- uvoz blaga za proizvodnjo za izvoz,
- predelava pod carinskim nadzorom,
- začasni uvoz,
- začasni izvoz na oplemenitenje,
- carinski postopek za izvoz blaga,
- tranzitni postopek.

3.1 Sprostitev blaga v prost promet

Sprostitev blaga v prost promet ali redni uvoz blaga je najobičajnejši carinski postopek, s katerim blago spremeni status in postane domače blago. Po reviziji Carinskega zakona iz leta 1999 se za domače blago šteje:

- vse blago, ki je v celoti pridobljeno oziroma izdelano na carinskem območju Slovenije,
- vse uvoženo blago, ki je v Sloveniji sproščeno v prost promet in
- vse blago, pridobljeno oziroma proizvedeno na carinskem območju iz blaga, navedenega v prejšnjih točkah.

S sprostitvijo blaga v prost promet je treba za blago obračunati morebitne uvozne dajatve ter izvesti vse druge ukrepe trgovinske politike, ki so s posebnimi predpisi določeni za redni uvoz blaga oziroma za sprostitvev blaga v prost promet (Vraničar, 2001 str. 325).

Blago, sproščeno v prost promet, postane domače blago in s tem načeloma ni več predmet obravnavanja v skladu s carinskimi predpisi. Vendar so v tretjem in četrtem odstavku 63. člena Carinskega zakona navedeni tudi primeri, v katerih sproščeno blago v prost promet izgubi status domačega blaga. Tako se blago znova vrne v okvir carinskih predpisov, kar pomeni, da blago znova postane carinsko blago, nad njim pa se spet vzpostavi carinski nadzor.

3.2 Carinski postopki z ekonomskim učinkom

Med carinske postopke z ekonomskim učinkom spadajo (Carinski zakon, 1995):

1. carinsko skladiščenje,
2. postopek uvoza zaradi proizvodnje za izvoz,
3. predelava pod carinskim nadzorom,
4. začasni uvoz blaga,
5. začasni izvoz blaga na oplemenitenje.

V skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah carinskega zakona (Uradni list RS, št. 32/99) je za izvedbo katerega koli carinskega postopka z ekonomskim učinkom treba predhodno dobiti

dovoljenje carinskega organa, vse podrobnosti, kako se dovoljenje izda, pa so prepuščene vladni uredbi.

Uredba za izvajanje carinskega zakona predvideva dva načina izdaje dovoljenja za uporabo enega od carinskih postopkov z ekonomskim učinkom. V skladu z običajnim postopkom mora zainteresirana oseba vložiti pri pristojnem carinskem organu poseben zahtevek za odobritev postopka pred samim uvozom blaga, carinski organ pa izda o zahtevku posebno odločbo oziroma dovoljenje (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999). Poleg tega pa se zahtevek za posamezne postopke z ekonomskim učinkom lahko vloži tudi na poenostavljen način – ob samem uvozu blaga, ko deklaracija za zadevni postopek z ekonomskim učinkom šteje tudi kot vložitev zahtevka za odobritev tega postopka, potrditev deklaracije pa kot dovoljenje za zahtevani postopek z ekonomskim učinkom. V okviru posebnega postopka odobritve uporabe postopka z ekonomskim učinkom carinski organ preverja, ali so izpolnjeni splošni in posebni pogoji za odobravanje zahtevanega postopka. Pri tem se preverjajo predvsem subjektivni in objektivni pogoji za odobritev postopka ter ekonomska upravičenost takšnega ravnanja (Vraničar, 2001, str. 343).

Bistvene značilnosti postopkov z ekonomskim učinkom so (Interna gradiva Carinske uprave RS, 1999):

- da je blago v teh postopkih pod carinskim nadzorom in da zanj ni plačana carina, razen v primeru uvoza zaradi proizvodnje za izvoz s pravico povračila dajatev (drawback sistem);
- da se to blago šteje za carinsko blago;
- da je za te postopke potrebno dovoljenje carinskega organa;
- da je pred izdajo dovoljenja treba zagotoviti varščino v višini morebitnega carinskega dolga;
- da se pravice in obveznosti upravičenca, ki izvirajo iz postopka, lahko prenesejo na drugo osebo;
- da nastane carinski dolg, če se ne izpolnijo zahtevane obveznosti, ki so bile podlaga za olajšavo;
- da je treba postopke z ekonomskim učinkom zaključiti z drugim carinskim postopkom (npr. s sprostitvijo blaga v prost promet, z izvozom).

Skupna značilnost carinskih postopkov z ekonomskim učinkom je, da dajejo imetniku dovoljenja določeno ugodnost v zvezi s plačilom carinskega dolga zaradi odložnega sistema. To so postopki, kjer se carinske dajatve ne obračunavajo v celoti oziroma takoj, preden je blago prepuščeno upravičencu v uporabo. Vsi postopki izhajajo iz tega, da je ugodnost glede plačila carine možno koristiti, če blago, ki je prepuščeno v carinski postopek z ekonomskim učinkom, ne konkurira neposredno domačemu blagu (Vraničar, 1995, str. 91).

3.3 Carinski postopek za izvoz blaga

Carinski postopek pri izvozu blaga je opredeljen v 120. členu Carinskega zakona in pomeni izpolnitev formalnosti, vključno z ukrepi trgovinske politike in plačilom izvoznih dajatev, ki so predvidene, da domače blago lahko zapusti carinsko območje.

Izvozni carinski postopek je ena od carinsko dovoljenih rab ali uporab, določenih za blago, ki se iznaša s carinskega območja Slovenije. Carinski postopek izvoza se nanaša le na domače blago, ne pa tudi na carinsko blago. Za blago, ki je ohranilo status carinskega blaga in se iznaša s carinskega območja, se uporabijo določbe o ponovnem izvozu blaga (reeksportu) iz 141. člena Carinskega zakona.

Ob reviziji Carinskega zakona leta 1999 je bil k temu členu dodan tretji odstavek, ki pooblašča vlado, da v zvezi z izvajanjem izvoznega postopka določi podrobnosti, hkrati pa tudi primere in pogoje, pod katerimi ni treba vložiti izvozne carinske deklaracije.

Osnovni pogoji izvoznega carinskega postopka temeljijo na zahtevi, da mora blago, za katerega je bil začet izvozni carinski postopek, zapustiti carinsko območje Slovenije v takšnem stanju, v kakršnem je bilo v času sprejema izvozne carinske deklaracije. To je pomembno predvsem iz razloga, ker se izvozni carinski postopek lahko začne pri katerem koli carinskem organu in se nato brez posebnega nadzora prepelje do mejnega carinskega organa, preko katerega zapusti slovensko carinsko območje.

Zadnji odstavek člena o izvoznem carinskem postopku pa določa, da se za blago, namenjeno izvozu, vzpostavi carinski nadzor v trenutku sprejema izvozne carinske deklaracije. V tem trenutku torej šele to blago postane predmet obravnavanja po carinski zakonodaji (Vraničar, 2001, str. 589).

3.4 Tranzitni postopek

Tranzitni postopek je eden od carinskih postopkov in zajema vsa gibanja carinskega blaga med odpremnim in namembnim carinskim organom. Ta gibanja so lahko (Jarnovič, 1997, str. 16):

- prenos carinskega blaga preko carinskega območja,
- prenos carinskega blaga med mejnim carinskim organom in carinskim organom v notranjosti države,
- prenos carinskega blaga med carinskimi organi v notranjosti države,
- prenos carinskega blaga med carinskim organom v notranjosti države in mejnim carinskim organom,
- prevoz domačega blaga preko tujine.

Odpremni carinski organ je tisti carinski organ, pri katerem se začne tranzitni postopek s prepustitvijo blaga v tranzitni postopek.

Namembni carinski organ je tisti carinski organ, pri katerem se konča tranzitni postopek s predložitvijo blaga skupaj z ustreznimi dokumenti.

Tranzitni postopek je dovoljeno začeti samo za blago, katerega uvoz ni prepovedan. Carinski organ za blago v tranzitnem postopku odredi potrebne ukrepe carinskega nadzora za

zagotavljanje istovetnosti blaga in izvajanje predpisanega tranzitnega postopka. Za eno vozilo je mogoče začeti več tranzitnih postopkov.

Za tranzitni postopek veljajo enaka določila kot za vse druge carinske postopke glede predložitve blaga, vložitve in sprejema deklaracije. Po dopolnitvi zakona je vlada pooblaščen za določitev podrobnejših pravil za izvajanje tranzitnega postopka, poenostavitve formalnosti v tranzitnih postopkih in izjeme od posameznih pravil.

Tranzitni postopek je treba izpeljati vedno, kadar želi zavezanec carinsko blago, ne da bi bilo treba zanj obračunati uvozne dajatve in uporabiti druge ukrepe trgovinske politike, prepeljati iz enega na drug kraj na carinskem območju. To velja tudi v primeru, če se blago v tranzitu prepelje preko carinskega območja, saj sta tudi oba carinska mejna prehoda, kjer se tranzitni postopek začne oziroma zaključi, na slovenskem carinskem območju (Vraničar, 2001, str. 595).

Poleg carinskega blaga je predmet tranzitnega postopka tudi domače blago, ki je deklarirano za izvoz, mora pa biti zaradi posebnih ukrepov, ki se uporabijo pri izvozu blaga, pod strožjim carinskim nadzorom.

Tranzitni postopek se v skladu s Carinskim zakonom lahko izpelje (Carinski zakon, 1995):

- z uporabo enotne carinske listine (ECL);
- z uporabo zvezka TIR, če se je prevoz začel ali se konča izven carinskega območja ali če gre za pošiljke blaga, ki morajo biti razložene na carinskem območju in so prepeljane skupaj z blagom, ki bo razloženo v drugi državi, ali če gre za prevoz med dvema krajema na carinskem območju preko tujega carinskega območja;
- z uporabo zvezka ATA kot tranzitnega dokumenta;
- po pošti (vključno s paketno pošto);
- z uporabo drugih dokumentov, če je tako določeno s predpisom, ki ureja poenostavitve formalnosti v tranzitnih postopkih.

4 CARINSKI POSTOPKI V POSAMEZNI PREVOZNI PANOGI

4.1 Železniški prevoz

Prevoz blaga po železnici je ena izmed najstarejših in tudi najpomembnejših vrst prevoza v mednarodnem kontinentalnem prevozu. Pri tem je pomembno upoštevati pravno ureditev železniškega prevoza, tako z mednarodnega vidika kot tudi z vidika domače zakonodaje.

Pravni vidik železniškega prevoza

Najpomembnejši pravni vir, ki ureja odnose med uporabnikom prevoza in železnico, je Mednarodna konvencija za prevoz blaga po železnici, imenovana Konvencija CIM (Convention

internationale concernant le transport des marchandises par chemin de fer). Ta konvencija je bila sprejeta že leta 1880 v Bernu kot Bernska konvencija (Internationale Übereinkommen über den Eisenbahnfrachtverkehr). Tako kot za prevoz blaga je bila tudi za prevoz potnikov sprejeta mednarodna konvencija, in sicer Konvencija CIV (Convention internationale concernant le transport des voyageurs). Obe konvenciji (CIM in CIV) sta bili združeni v skupno konvencijo o mednarodnem prevozu po železnici, to je Konvencijo COTIF, sprejeto leta 1980 v Bernu.

Drugi mednarodni pravni vir je sporazum o mednarodnem železniškem blagovnem transportu – SMGS (Soglašanje o medžunarodnom gruzovom soobščanju). Ta sporazum velja od leta 1956, podpisale pa so ga evropske socialistične države (razen bivše Jugoslavije), poleg njih pa še Kitajska, Severna Koreja, Mongolija in Vietnam – skupno 12 držav (Jelenc, 1983, str. 56). Določila omenjenega sporazuma odstopajo od določil Konvencije CIM, kar povzroča znatne težave v prevozih z državami, kjer velja Konvencija CIM. Poleg tega so pomembne razlike med konvencijama tudi v pravnih razmerjih med pošiljateljem in železnico. V zadnjem desetletju iz sporazuma SMGS postopoma izstopajo posamezne evropske države, v praksi pa je razpadanje te konvencije pogojeno tudi s samim razpadom Sovjetske zveze (Zupančič, 1998, str. 254).

Dokumentacija v železniškem prevozu

Temeljni dokument železniškega prevoza je železniški tovorni list, ki je javna listina in nima značaja vrednostnega papirja. Služi kot spremna listina pošiljke in kot dokaz, da je pošiljatelj izročil blago železnici. Za vsako pošiljko se vedno uporabi en tovorni list (Jelenc, 1983, str. 67).

Tovorni list je običajno sestavljen iz petih delov, ki opravljajo različne funkcije:

- original tovrnega lista, ki se ga z blagom izroči prejemniku in služi kot potrdilo o plačanih prevoznih stroških;
- tovrna karta, ki namembni postaji služi kot obračunska listina;
- obvestilo o prispetju, na katerem prejemnik potrdi prejem blaga, nato pa mu namembna postaja v zameno zanj izroči original tovrnega lista;
- dvojn timer tovrnega lista, ki ga odpremna postaja izroči pošiljatelju ob sklenitvi prevozne pogodbe;
- kopija tovrnega lista, ki ostane v odpremni postaji in služi kot obračunska listina.

Poleg tovrnega lista se v železniškem prevozu pojavljajo tudi drugi dokumenti, in sicer: frankaturni račun, mednarodna carinska prijava, obrazec za spremembo prevozne pogodbe, izjave glede nepakiranega ali nezadostno pakiranega blaga, kontrolna pripomba, zapisnik o uničenju ali poškodovanju blaga in drugi (Jelenc, 1983, str. 71).

Carinski postopek v železniškem prevozu

Predložitev železniških prevoznih sredstev in blaga pri vstopnih vlakih se opravi na mejni železniški postaji pri mejnem carinskem organu, pri izstopnih vlakih pa se lahko opravi najkasneje tam; izjema so nekateri primeri v mednarodnem prevozu potnikov (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995).

Ko prispe tovorni vlak iz tujine na mejno železniško postajo, ga mejni carinski organ usmeri na carinski tir, kjer se izvedejo ukrepi carinskega nadzora. Tu se preveri tudi število voz, ki sestavljajo vlak, opravi se carinski pregled vlaka in osebja ter ugotovi stanje tujih zalivk na vagonih. Nato mejna železniška postaja opravi predpisane formalnosti, kot so:

- vloži seznam vagonov tuje železnice;
- priloži vse železniške prevozne listine;
- sestavi v dvojniku seznam vagonov, za katere predlaga uvedbo tranzitnega postopka;
- nalepi na tovarne liste vagonov, za katere uvaja tranzitni postopek, oznake, da gre za carinsko blago.

Carinski organ primerja število naloženih vagonov s številom priloženih prevoznih listin, primerja podatke z obeh seznamov s podatki na tovarnih listih, preveri nalepke, da gre za carinsko blago, poleg tega pa še (Navodilo o posebnostih carinskega nadzora v železniškem prometu, 1995):

- preveri polja tovarnega lista CIM, kjer so vpisani pošiljatelj, prejemnik, posebne izjave, prevozno sredstvo, opis pošiljke in identifikacija CIM-a;
- preveri, ali so izpolnjeni pogoji glede posebnih kontrol (veterinarske, fitosanitarne ipd.) ter pogoji za prevoz nevarnih snovi;
- evidentira seznam vagonov v kontrolnik začetnih tranzitnih postopkov in priloži seznam vagonov tuje železnice;
- zadrži tretji izvod tovarnega lista za pošiljke, naslovljene na domačo mejno železniško postajo, v drugi izvod pa železnici potrdi sprejem tovarnega lista in ga takoj vrne;
- železnici vrne evidentirani dvojnik seznama vagonov in pripadajoče prevozne listine razen tretjega izvoda tovarnega lista za pošiljke naslovljene na domačo mejno železniško postajo.

Tretji izvod tovarnega lista CIM carinski organ vrne železnici, ko je pooblaščen carinski deklarant začel nov carinski postopek. Carinski organ vpiše v polje 36 tovarnega lista "sproščeno/datum/štev. car. dokumenta/leto", kar overi s podpisom in pečatom carinskega organa. Vrnitev tretjega izvoda s tem zaznamkom pomeni, da so za blago opravljene carinske formalnosti zaradi začetka carinskega postopka, ki dopušča, da prejemnik z blagom prosto razpolaga.

V primeru odhoda vlaka v tujino železnica pisno predloži seznam vagonov v dvojniku, kar predstavlja železniški dokument. Seznam mora po Pravilniku o uporabi listin v carinskem postopku vsebovati podatke o številki vagona, teži in vrsti blaga ter namembni železniški postaji in imeti priložene prevozne listine. Poleg teh podatkov so na seznamu vpisani tudi:

- namembni carinski organ;
- vrsta tranzita ("T" za prevoz preko carinskega območja, "U" za prevoz iz tujine na carinsko območje, "I" za prevoz s carinskega območja v tujino);
- pri morebitni poenostavitvi tranzitnega postopka bo taka pošiljka v opombah označena s "PTU" (poenostavljen tranzit pri uvozu – pooblaščen prejemnik) oziroma s "PTI" (poenostavljen tranzit pri izvozu – pooblaščen pošiljatelj, priznani izvoznik).

Tranzitni carinski postopek za pošiljke, ki se prevažajo v železniškem prevozu se zaključí, ko blago zapusti carinsko območje.

Poenostavitve formalnosti pri prevozu blaga po železnici

Poleg poenostavitve formalnosti v železniškem prevozu, ki namesto uporabe običajne oblike pisne deklaracije (ECL) dovoljuje uporabo tovrnega lista CIM in drugih dokumentov istega pomena, se poenostavitev v tranzitnem postopku lahko dogradi tudi s poenostavitvijo pri odpremi blaga (pooblaščen pošiljatelj, priznani izvoznik) in pri prejemu blaga (pooblaščen prejemnik).

Pooblaščen pošiljatelj pri odpremi blaga, ki ga preda v prevoz železnici, vpiše v polje 35 tovrnega lista CIM številko dovoljenja, ki ga je izdala Carinska uprava RS, vizo² za začetni tranzitni postopek ("T/datum/šifra carinskega organa/evidenčna številka tranzitnega postopka") in jo overi s posebnim žigom. Kopijo CIM pooblaščen pošiljatelj takoj pošlje carinskemu organu, ki je v dovoljenju za poenostavitev naveden kot odpremni carinski organ. Ta kopijo hrani zaradi kasnejših preverjanj carinskih deklaracij (Navodilo o posebnostih carinskega nadzora v železniškem prometu, 1995).

Pooblaščen prejemnik, ki prejme blago po železnici, tej takoj potrdi prejem blaga z vpisom številke dovoljenja za poenostavitev in številke knjigovodskega vpisa v polje 35 listov 2 in 3 tovrnega lista CIM. Najkasneje naslednji delovni dan mora pooblaščen prejemnik v skladu z dovoljenjem nadzornemu carinskemu organu dostaviti fotokopijo lista 3 tovrnega lista CIM z vpisanimi podatki (Navodilo o izvajanju tranzitnega postopka v železniškem prevozu, 2001).

- Primer vpisa v polju 35 tovrnega lista CIM:

00123/KV/258/2001

Priznani izvoznik, ki preda blago v prevoz železnici, vpiše v polje 35 tovrnega lista CIM številko dovoljenja za poenostavitev, ki ga je izdal Generalni carinski urad, zaporedno številko knjigovodskega vpisa in zaznamek "POENOSTAVLJENI IZVOZ" (Navodilo o izvajanju tranzitnega postopka v železniškem prevozu, 2001).

- Primer izpolnjevanja polja 35 tovrnega lista CIM:

00123/KV/250/2001

Za dokazovanje dejanskega izvoza blaga se lahko uporablja tudi tovrni list CIM. Nadzorni carinski organ ob vložitvi dopolnilne deklaracije s strani priznanega izvoznika potrdi list 4 tovrnega lista CIM (po priloženem seznamu tovrnih listov CIM), ki služi podjetju kot dokazilo o dejanskem izstopu blaga s pečatom in podpisom.

² Viza je oblika dovoljenja carinskega organa, ki se zaradi prepustitve blaga v tranzitni carinski postopek izda v prevozní listini.

4.2 Cestni prevoz

Cestni prevoz v najširšem smislu kot dejavnost premeščanja ljudi in stvari po kopnem sodi med najstarejše vrste prevoza in je bil do uvedbe železnice edini nosilec prevoza po kopnem (Jelenc, 1983, str. 80).

Pravni vidik cestnega prevoza

Pravno ureditev mednarodnega cestnega prevoza narekuje Mednarodna konvencija CMR (Convention relative au Contrat de transport international de Merchandises par Route), ki je bila sprejeta in podpisana v Ženevi leta 1956.

Iz omenjene konvencije izhaja tudi pogodba o mednarodnem cestnem prevozu, ki se sklene na podlagi medsebojnega sporazuma (konsenzualno) med cestnim prevoznikom in uporabnikom njegovih storitev. Postopek sklenitve pogodbe poteka preko zaključnice, ki jo predpiše prevoznik. Ob izročitvi blaga se izpolni tovarni list (v treh ali štirih izvodih). Konvencija ne predpisuje obrazca tovarnega lista, v praksi pa se po priporočilu IRU (International Road Union) uporablja tovarni list (Zupančič, 1998, str. 276).

Pomemben pravni vir mednarodnega cestnega prevoza je tudi Mednarodna konvencija TIR (Transport International par Route). Gre za carinsko konvencijo o mednarodnem prevozu blaga na osnovi dokumenta, imenovanega karnet TIR, katerega namen je poenostavitev carinskih postopkov (New customs transit systems for Europe, 2001). Karnet TIR bo podrobneje opisan v poglavju o Poenostavljenih postopkih carinjenja.

Dokumentacija v cestnem prevozu

Dokumentacijo, ki jo uporabljamo v mednarodnem cestnem prevozu, sestavlja poleg karneta TIR, zaključnice in različnih zapisnikov v zvezi s carinskimi formalnostmi tudi tovarni list.

Tovarni list se izda ob sklenitvi prevozne pogodbe in izročitvi blaga v prevoz. Čeprav ga je treba v domačem in mednarodnem prevozu izpolniti v treh izvodih, se v praksi običajno izstavljajo štirje izvodi. Prvega prejme pošiljatelj, ki ga lahko uporabi kot akreditivni dokument, drugi in tretji izvod spremljata blago, četrti izvod pa dobi prevoznik ob sklenitvi pogodbe (Jelenc, 1983, str. 94).

Carinski postopek v cestnem prevozu

Carinski postopek v cestnem prevozu v prvi vrsti zahteva, da se vsa cestna prevozna oziroma prenosna sredstva z blagom ali brez blaga, ki opravljajo promet s tujino, ustavijo pri mejni zapornici (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995). Pri uvozu in tranzitu je treba blago prijaviti in predati mejnemu carinskemu organu, ki na podlagi predloženih dokumentov opravi carinski postopek.

V skladu s predpisom Carinskega zakona je treba za blago, predloženo carinskemu organu, vložiti skupno prijavo. Skupna prijava je obvezen dokument, ki mora biti vložen ne glede na to, ali je takoj po predložitvi vložena tudi carinska deklaracija ali ne. Zakon lahko le izjemoma določi, da skupne prijave ni treba predložiti (Uporaba skupne prijave v cestnem prometu, 1995).

Skupna prijava se izpolni na obrazcu, ki ga določi minister za finance, ob odobritvi vlade pa se lahko uporabljajo tudi drugi dokumenti, ki vsebujejo podatke, potrebne za identifikacijo blaga (Carinski zakon, 1995). Osnovni obrazec je sestavljen iz treh listov, in sicer eden za carinski organ, eden za kontrolo in eden za udeleženca v postopku. Na obrazcu so poleg podatkov o udeležencu v postopku in pristojnem carinskem organu podatki o prevoznem sredstvu, državi natovarjanja, raztovarjanja, podatki o morebitni varščini (zavarovanju) ter okvirni podatki o blagu (Sprememba skupne prijave, 1999). Ko carinski organ ugotovi, da je prijava pravilno izpolnjena ter se ujema s podatki iz prevoznih listin in popisne knjige, jo overi in vpiše v kontrolnik carinskih prijav. Če obstaja utemeljen dvom o pravilnosti podatkov v prijavi, lahko mejni carinski organ izvede pregled blaga.

V primeru, da se blago prevaža v tranzitnem postopku, se zanj vloži tranzitna deklaracija. Kot tranzitna deklaracija se lahko uporabi enotna carinska listina v skladu s Pravilnikom o uporabi listin v carinskem postopku, zvezek TIR, zvezek ATA ali drugi dokumenti, določeni s predpisom, ki ureja poenostavitve formalnosti v tranzitnih postopkih. Ustrezna tranzitna deklaracija se vloži pri odhodnem carinskem organu, kjer se tranzit začne. Odhodni carinski organ določi rok, v katerem mora biti blago predloženo namembnemu organu, na ustrezen način zagotovi istovetnost blaga (namestitev carinskih oznak – zalivk na prevozna sredstva ali na tovorke) in izjemoma določi tudi posebno pot, po kateri je treba peljati blago.

Namembnemu organu carinski zavezanec predloži ustrezne kopije tranzitne deklaracije in blago. Carinski organ preveri istovetnost blaga, glede na podatke v deklaraciji, in spoštovanje drugih pogojev tranzitnega postopka (nepoškodovanost zalivk, rok predložitve, drugi pogoji ...). Po preverjanju zapiše ustrezne zaznamke v deklaracijo in en izvod pošlje nazaj odhodnemu carinskemu organu zaradi "razdolitve tranzita" (Vraničar, 2001, str. 600).

Carinski zakon in Uredba o izvajanju carinskega zakona omogočata posamezne poenostavitve zgoraj opisanih formalnosti bodisi pri odhodnem bodisi pri namembnem carinskem organu. Te poenostavitve se nanašajo tako na tranzitne deklaracije kot tudi na opustitev obveznosti predložitve blaga. S tem namenom je uveden institut pooblaščenega pošiljatelja in pooblaščenega prejemnika blaga.

Za blago, ki se iznaša s carinskega območja, je uveden izvozni carinski postopek. Izvozni carinski postopek se lahko začne pri katerem koli carinskem organu na carinskem območju, ki takšen postopek izvaja in so izpolnjeni pogoji iz drugi carinskih predpisov. Enako kot drugi carinski postopki se tudi izvozni carinski postopek začne z vložitvijo carinske deklaracije – običajno na obrazcu enotne carinske listine.

Če carinski organ izvoznega carinjenja ni hkrati tudi izstopni carinski organ, se izvozni carinski postopek izpelje v dveh fazah:

1. začetek izvoznega carinskega postopka pri izvoznem carinskem organu – z vložitvijo izvozne carinske deklaracije;
2. zaključek izvoznega carinskega postopka s predložitvijo blaga izstopnemu carinskemu organu.

Izstopni carinski organ preveri, ali blago ustreza blagu, deklariranem za izvozni carinski postopek, in potrdi izstop blaga na hrbtni strani lista 3 enotne carinske listine s številko izstopa, datumom in žigom carinskega organa.

Dokončno je izvozni postopek zaključen z iznosom blaga s slovenskega carinskega območja.

4.3 Pomorski prevoz

Pomorski prevoz sodi med tradicionalne načine prevoza v mednarodni trgovini ter je bil in bo še dolgo najpomembnejša vrsta medkontinentalnega prevoza (Jelenc, 1983, str. 101). Med glavne prednosti pomorskega prevoza se uvrščata ekonomičnost prevoza in načelo svobodnega dostopa in plovbe ladij po odprtem morju, ne glede na nacionalnost.

Pravni vidik pomorskega prevoza

Pogodbene odnose v mednarodnem pomorskem prevozu ureja večje število mednarodnih konvencij. Osnovni mednarodni pravni vir je Mednarodna konvencija o izenačenju nekaterih pravil o konosamentu, ki je bila sprejeta v Bruslju leta 1924. Ta konvencija vsebuje večino določil iz t. i. Haaških pravil o nakladnici iz leta 1921. Bruseljska konvencija je bila spremenjena oziroma dopolnjena s Protokolom. Skupaj s Haaškimi pravili pomeni celoto, bolj znano po imenu Haaško-Visbijska pravila (Zupančič, 1998, str. 112).

Dokumentacija v pomorskem prevozu

Med najpomembnejše dokumente v pomorskem prevozu se uvršča nakladnica ali konosament. Konosament lahko nastopa v vlogi potrdila, da je blago vkrcano na ladjo in da bo izročeno pooblaščenemu prejemniku, v vlogi dokazila o obstoju prevozne pogodbe ali v vlogi vrednostnega papirja, ki ga je mogoče z indosamentom prenesti na drugo osebo in s tem trgovati.

Drugi pomemben dokument v pomorskem prevozu je ladjarska pogodba (charter party), ki se lahko sklene za eno ali več potovanj ali za določen čas, običajno pa se uporablja v svobodni plovbi (Zupančič, 1998, str. 292). Ladjarske pogodbe se sklepajo pisno na posebnih obrazcih, ki se med seboj razlikujejo glede na različne vrste ladjarskih pogodb, različne vrste blaga ali različne smeri prevozov. Jelenc (1983, str. 117) omenja, da se ladjarska pogodba lahko sklepa tudi na zaključnici, ki vsebuje osnovne elemente ladjarske pogodbe: ime ladjarja in ladje, ime naročnika, vrsto in količino blaga, luko vkrcanja in izkrcanja, stojnice in prekostojnice, ceno prevoza in podpise obeh strank.

Dokument pomorskega prevoza je tudi ladijski manifest. To je dokument v linijski plovbi, ki vsebuje natančen popis in opis vsega blaga in služi ladijskemu agentu, ladjarju, vkrcevalcu in prejemniku kot osnovna podlaga za organizacijo vseh luških manipulacij. Ladijski manifest sestavlja ladijski agent v luki vkrcanja, podpiše ga poveljnik ladje, treba pa ga je tudi predložiti carinskemu organu vsake tuje luke (Jelenc, 1983, str. 122).

Carinski postopek v pomorskem prevozu

Ladje, ki opravljajo promet s tujino, smejo pristajati samo v lukah in pristaniščih, odprtih za mednarodni promet. Carinski organ ladje usmeri k določenemu carinskemu pomolu ali v carinsko cono, kjer se opravi carinski nadzor.

Za ladje, ki opravljajo promet s tujino in natovarjajo blago v domačih lukah in pristaniščih, mora biti sestavljen odhodni manifest po naložitvi blaga na ladjo, in sicer najmanj eno uro pred izplovitvijo (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995).

Ladje, ki prihajajo iz tujine z blagom ali brez njega, morajo imeti prihodni manifest ob prehodu čez carinsko črto (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995). Poveljnik ladje mora v 24 urah po prihodu ladje v luko oziroma pristanišče prijaviti carinskemu organu ladjo in blago, kar opravi s predložitvijo manifesta. Carinski manifest predstavlja v nadaljnjem postopku skupno prijavo blaga, prispelega v pomorskem prometu (Skubic, 1997, str. 6). Carinski postopek z ladjo, ki prihaja iz tujine, se opravi takoj po sanitarni, fitosanitetni in veterinarski kontroli ladje. Carinski pregled ladje obsega pregled manifesta in primerjanje stanja tovara, stvari, ki pripadajo posadki, potniške prtljage, živil ter pogonskega in potrošnega materiala s podatki, navedenimi v manifestu, ter pregled vseh ladijskih prostorov.

V primeru, da ladja iz tujine pripelje blago za raztovarjanje, mora kapitan ladje poleg carinskega manifesta priložiti še blagovni manifest. Če se raztovarja le del blaga, pa se priloži izpisek iz blagovnega manifesta.

4.4 Letalski prevoz

Zračni prevoz je najmlajša vrsta prevoza in pri prevozu blaga z vidika količine najmanj pomembna. Vendar pa je po Jelencu (1983, str. 143) za razvoj zračnega blagovnega transporta značilno nenehno tehnično izpopolnjevanje transportnih sredstev in sredstev za sprejem in odpremo letal ter blaga, hitro širjenje zračne transportne mreže in skokovito naraščanje obsega blagovnega transporta.

Pravni vidik zračnega prevoza

Zračni prevoz ima v večini evropskih držav predvsem mednarodni pomen, kar utemeljuje njegovo podrobno ureditev z mednarodnimi pravnimi viri. Prva mednarodna zračna konvencija

je bila sklenjena že leta 1919 v Parizu – Pariška konvencija, ki je urejala vprašanje preletov čez ozemlja drugih držav in vprašanje uporabe tujih letališč.

Premoženjskopravna vprašanja, odgovornost prevoznika in podobne zadeve ureja Varšavska konvencija iz leta 1929 z vsemi kasnejšimi dopolnitvami in protokoli (Zupančič, 1998, str. 314). Naslednja mednarodna konvencija je bila sprejeta leta 1944 v Chicagu – Čikaška konvencija, ki opredeljuje dva sporazuma, in sicer sporazum o tranzitu v mednarodnem zračnem prometu in sporazum o mednarodnem zračnem transportu (Jelenc, 1983, str. 154).

Pomembno vlogo pri urejanju pogodbenih odnosov v zračnem prevozu imajo tudi splošni pogoji zračnih prevoznikov, ki jih je izdala mednarodna organizacija IATA (International Air Transport Association). Druga mednarodna organizacija pa je ICAO (International Civil Aviation Organisation) in opravlja nalogo pospeševanja razvoja zračnega prometa na tehničnem, pravnem in ekonomskem področju.

Dokumentacija v zračnem prevozu

V mednarodnem prevozu blaga po zraku se uporablja mednarodni tovorni list Air Waybill – AWB, ki je dokaz o sklenjeni prevozni pogodbi, ob določenih pogojih pa je tudi legitimacijska listina in navodilo prevozniku za ravnanje z blagom (Zupančič, 1998, str. 315). V nekaterih državah priznavajo letalski tovorni list tudi kot carinski dokument, in sicer kot carinsko prijavo, ali pa celo kot carinsko deklaracijo, kar močno olajšuje carinski postopek. Mednarodna organizacija IATA je predpisala enoten obrazec letalskega tovornega lista, ki pa bo nadomeščen z univerzalnim tovrnim listom (Universal Air Waybill).

Poleg tovornega lista se v zračnem prevozu blaga uporablja še blagovni manifest, ki vsebuje popis vsega blaga, ki se prevaža v določenem letalu, služi pa predvsem pri carinskem postopku in drugih formalnostih, kot tudi prevozniku za njegovo evidenco (Jelenc, 1983, str. 159).

Carinski postopek v zračnem prevozu

Letala, ki opravljajo promet s tujino, pristajajo na letališčih, odprtih za mednarodni zračni promet. Ta letala se ustavijo na t. i. carinski ploščadi, kjer se izvede carinski nadzor. Takoj po pristanku na letališču mora vodja letala predložiti carinskemu organu manifest oziroma izpisek iz manifesta. Po Skubicu (1997, str. 5) predstavlja blagovni manifest v nadaljnjem postopku skupno prijavo blaga, prispelega v zračnem plovilu. Manifest mora vsebovati podatke, ki so predvideni po mednarodnem sporazumu ICAO.

Pregled zračnega plovila obsega primerjavo manifesta s stanjem blaga po količini in označbah tovorkov. Poleg tega se pregleda tudi notranjost potniškega dela, sanitarnih in prtljažnih prostorov ter blago, ki je namenjeno za prodajo med poletom. Če obstaja sum, da je na zračnem plovilu skrito blago, lahko carinski organ opravi preiskavo (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995).

Tudi v primeru odhoda zračnega plovila v tujino je treba carinskemu organu predložiti manifest, in sicer pol ure pred vzletom ali najpozneje do začetka poleta. Če carinski organ pri primerjavi stanja blaga s podatki iz manifesta ne ugotovi nepravilnosti, ga potrdi, pri čemer en izvod obdrži, druge pa vrne vodji letala. Manifest se lahko vloži tudi v elektronski obliki, če je tako dogovorjeno s carinskim organom (Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta, 1995).

Če pa se blago v tranzitu pošilja čez carinsko območje na drugo javno mednarodno letališče, od koder se odpremi naprej v tujino, se opravi carinski nadzor nad blagom z manifestom, iz katerega je razvidno, da gre za carinsko blago.

Za carinsko blago, ki ima status hitre pošte, uporabi carinski organ na letališču poenostavljen postopek. Predstavnik hitre pošte lahko posreduje manifest carinskemu organu pred prihodom letala v pisni ali, če je tako dogovorjeno, v elektronski obliki. Blagovni manifest mora poleg predpisanih podatkov vsebovati na seznamu blagovnih pošiljk še podatek o vrednosti posamezne pošiljke, in sicer zaradi hitrejšega in lažjega postopka odločanja carinskega organa o sprostitvi pošiljk v prost promet (Pojasnilo o posebnostih carinskega nadzora v zračnem prometu, 1995).

5 POENOSTAVLJENI POSTOPKI CARINJENJA

Poenostavljeni postopki carinjenja so se pri nas pojavili kmalu po osamosvojitvi. V začetnih oblikah je bilo to tako imenovano tedensko carinjenje. Današnje oblike poenostavitve pa segajo v leto 1996, ko je Republiška carinska uprava izdala Uredbe za poenostavitve. Te poenostavitve ločimo v dve skupini, in sicer na tiste, ki jih dovoljuje posamezni carinski organ, in na tiste, ki jih dovoljuje le Carinska uprava (Petan, 1999, str. 1). Obe skupini poenostavitve pa temeljita na medsebojnem zaupanju in sodelovanju med carinskim organom in podjetjem. V tujini uporabljajo poenostavitve pri carinjenju skoraj vsa večja podjetja in tudi v Sloveniji so opazne podobne težnje.

Dovoljenja za posamezno vrsto poenostavitve se izdajo praviloma tistim podjetjem, ki imajo zanj ekonomski interes, izpolnjujejo predviden obseg poslovanja in so se pri poslovanju v preteklosti izkazala s spoštovanjem zakonov in sprotim poravnavanjem zapadlih obveznosti. S pomočjo pridobitve dovoljenja za poenostavljeno carinjenje je mogoče pospešiti izvedbo posameznega postopka, hkrati pa se navadno tudi bistveno zmanjšajo stroški na posamezno dejanje, opravljeno pri izvedbi carinskega postopka (Adamič, 2000, str. 1).

Z uvajanjem sprememb v carinske postopke je prišlo tudi do sprememb v terminologiji carinskega poslovanja, v obliki dokumentacije in tudi načinu njenega izpolnjevanja (Petan, 1999, str. 1).

Carinski zakon predvideva tri vrste poenostavitve postopka, ki so se v praksi pokazale kot posebna ugodnost za udeležence v postopku, saj jim omogočajo hitro izvedbo postopka in prevzem blaga.

Te poenostavitve so (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- uporaba nepopolne carinske deklaracije, ki nam jo dovoli pristojni carinski organ, kjer je predloženo tudi blago;
- uporaba poenostavljenega postopka deklariranja, za katerega je potrebno dovoljenje Generalnega carinskega urada;
- deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov na podlagi vnaprejšnjega dovoljenja Generalnega carinskega urada.

5.1 Nepopolna deklaracija

Poleg uporabe carinske deklaracije, v kateri so navedeni vsi podatki, je včasih treba cariniti blago, za katero trenutno še niso na razpolago vsi potrebni podatki ali dokumenti. V takem primeru je mogoče vložiti nepopolno deklaracijo, ki jo je pozneje treba dopolniti z zahtevanimi podatki. Uredba za izvajanje carinskega zakona predvideva možnost uporabe carinske deklaracije, ki nima vseh podatkov, ali pa carinske deklaracije, ki ji niso priložene vse zahtevane priloge.

Nepopolna deklaracija se vedno vloži na obrazcu ECL. O njeni sprejemljivosti odloči carinski organ, pri katerem je predloženo blago, na katerega se nanaša nepopolna carinska deklaracija. Po Uredbi o poenostavitvah glede carinskih deklaracij ni potrebno posebno predhodno dovoljenje Generalnega carinskega urada. Preden se carinski organ odloči o sprejemu nepopolne deklaracije, se mora prepričati, ali so izpolnjeni pogoji, ki so predpisani s carinsko zakonodajo. Poleg tega mora vložnik zahtevka za vsako predlagano poenostavitev predložiti carinskemu organu ustrezen instrument za zavarovanje plačila carinskega dolga.

V primeru nepopolnih carinskih deklaracij gre za poenostavitev, ki se uporabi v vsakem posamičnem primeru, to je v vsakem posameznem carinskem postopku. Zaradi takšne ureditve nepopolnih carinskih deklaracij je tudi smotno, da dovoljenje izda carinski organ, pri katerem je blago predloženo. Glavni pomen omenjene poenostavitve pa je v tem, da se omogoči čim prejšnja prepustitev blaga carinskemu deklarantu, čeprav vsa dokumentacija še ni pravilno vložena (Vraničar, 2001, str. 303).

Nepopolna deklaracija pri sprostitvi blaga v prost promet

Minimalni pogoji za nepopolno deklaracijo (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- izpolnitev polj 1 (druga poddelitev), 14, 21, 31, 33, 37, 40 in 54;
- natančen opis blaga;
- podatki o carinski vrednosti ali vsaj začasna navedba vrednosti;

- drugi podatki, ki jih carinski organ potrebuje za:
 - zagotovitev istovetnosti,
 - uporabo predpisov za sprostitev v prost promet,
 - zavarovanje carinskega dolga.

Deklaraciji morajo biti predloženi vsaj vsi dokumenti, ki so potrebni za sprostitev blaga v prost promet. To so (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- račun in druge komercialne listine, na podlagi katerih se določa carinska vrednost;
- deklaracija o carinski vrednosti, če je to potrebno;
- dokumenti za preferencialno obravnavo blaga ali uporabo drugih ukrepov;
- vsi drugi dokumenti, potrebni za izvajanje predpisov o sprostitvi blaga v prost promet.

Izjemoma se lahko sprejeme tudi carinska deklaracija, ki ji niso priloženi vsi dokumenti, ki morajo biti predloženi pred sprostitvijo v prost promet, če se carinskemu organu zanesljivo dokaže, da manjkajoče listine obstajajo in so veljavne (npr. s fotokopijo ali telefaksom), da ti dokumenti niso mogli biti priloženi carinski deklaraciji zaradi razlogov, na katere carinski deklarant ni mogel vplivati, in da bi zamuda pri sprejemu takšne carinske deklaracije preprečila sprostitev blaga v prost promet ali bi bilo treba zaradi zamude plačati višje uvozne dajatve (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999). Fotokopija mora biti priložena tudi za primere, ko je potrebno dovoljenje organa, ki je pristojen za kontrolo kakovosti v zunanjetrgovinskem prometu (tržni, zdravstveni inšpektorat ...).

Carinski organ glede na okoliščine določi rok (datum), v katerem mora deklarant predložiti manjkajoče podatke ali dokumente. Merodajen datum za izračun katerih koli dajatev iz nepopolne deklaracije in uporaba ukrepov trgovinske politike je datum sprejema nepopolne deklaracije in ne dopolnilne, ki sledi prvi.

Nepopolna deklaracija za carinske postopke z ekonomskim učinkom

Nepopolna deklaracija se lahko uporabi tako v postopku sprostite blaga v prost promet kot tudi v drugih carinskih postopkih. V postopku carinskega skladiščenja lahko carinski organ za začetek postopka prav tako sprejme nepopolno carinsko deklaracijo, če ta vsebuje podatke, ki so potrebni za ugotavljanje istovetnosti in količine blaga. Tudi za zaključek postopka carinskega skladiščenja lahko sprejme carinsko deklaracijo, če ta vsebuje podatke, predpisane za nepopolno deklaracijo oziroma če so priloženi zahtevani dokumenti za želeni carinski postopek. Blago pa je treba predložiti carinskemu organu (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

Pri postopku uvoza blaga zaradi proizvodnje za izvoz in postopku začasnega uvoza carinski organ sprejme nepopolno carinsko deklaracijo v primeru, če ta vsebuje vsaj podatke, iz katerih je mogoče izračunati morebitni carinske dolg. Pri sistemu povračila carine je treba obračunati dajatve po predpisani stopnji in ravnati v skladu z določili, ki se nanašajo na sprostitev blaga v prost promet. Nepopolne deklaracije ni dovoljeno sprejemati, če je v postopku uvoza zaradi

izvoza dovoljena uporaba enakovrednega domačega blaga (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

V postopku predelave pod carinskim nadzorom lahko nepopolno deklaracijo za začetek in zaključek postopka sprejme le tisti carinski organ, ki je naveden v dovoljenju Generalnega carinskega urada. Nepopolna deklaracija za zaključek postopka predelave pod carinskim nadzorom mora vsebovati podatke oziroma ji morajo biti priložene listine, potrebne za nepopolno deklaracijo zahtevanega carinskega postopka (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

V primeru začasnega izvoza na oplemenitenje pa deklarant lahko zahteva, da carinski organ sprejme nepopolno deklaracijo, če ta vsebuje vsaj podatke o izvozniku, vrednosti blaga, opisu oziroma identifikaciji blaga, teži in garantu za poplačilo dajatev.

Nepopolna deklaracija pri postopku za izvoz blaga

Carinski organ lahko na podlagi zahtevka carinskega deklaranta sprejme carinsko deklaracijo za izvoz blaga, tudi če ta ne vsebuje vseh predpisanih podatkov, ampak vsaj naslednje podatke (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- podatke, ki so določeni v poljih 1 (druga poddelitev), 2, 14, 17, 31, 33, 38, 44 in 54 enotne carinske listine;
- vse podatke, ki so potrebni za uporabo posebnih ukrepov trgovinske politike ali obračun izvoznih dajatev, če je blago predmet posebnih ukrepov kmetijske politike ali zavezano plačilu izvoznih dajatev;
- vse druge podatke, ki so potrebni, da se lahko ugotovi istovetnost blaga; uporabijo se predpisi, ki se nanašajo na njegov izvoz ali določi znesek morebitnega zavarovanja, ki se zahteva, preden se blago izvozi.

Ne glede na omenjeno, lahko carinski organ dovoli deklarantu, da ne izpolni polj 17 in 33 v enotni carinski listini, vendar le, če:

- deklarant izjavi, da blago, ki je zajeto s takšno deklaracijo, ni predmet izvoznih prepovedi ali omejitev,
- carinski organ ne dvomi o točnosti izjave in
- opis blaga v deklaraciji omogoča takojšnjo in nedvoumno uvrstitev blaga v carinsko nomenklaturo.

Če carinik dovoli deklarantu, da v nepopolni deklaraciji ne izpolni polja 33 in se v deklaraciji prijavi več vrst blaga, ki ga zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče vpisati v drugi del polja 31, deklarant priloži natančen popis blaga v treh izvodih in v pole 31 vpiše: overjen seznam (npr. izvoz za sejme, delo na gradbiščih v tujini ipd.). Carinik overi priloženi seznam z žigom ter vpiše številko in datum sprejema nepopolne deklaracije. En izvod seznama zadrži, drugega vrne deklarantu, tretjega pa priključi izvodu ECL za izstopno carinsko kontrolo (Petan, 1999, str. 4).

Dopolnilna deklaracija

Dopolnilna deklaracija, ki uredi status nepopolne deklaracije, mora biti predložena carinskemu organu na obrazcu ECL v roku, ki je bil določen ob sprejemu nepopolne deklaracije. Če je bila nepopolna deklaracija sprejeta z nepopolnimi podatki, mora deklarant vložiti dopolnilno deklaracijo z vsemi izpolnjenimi polji za določen carinski postopek.

V primeru, da so manjkali tudi dokumenti, mora priložiti tudi te. Na kakšen način in kako pogosto je treba vložiti dopolnilno carinsko deklaracijo, določi carinski organ v dovoljenju za poenostavitev (Pojasnilo postopka z nepopolnimi/dopolnilnimi deklaracijami, 1997). Le Uredba za izvajanje carinskega zakona lahko določi, da takšne deklaracije v določenih primerih ni treba vložiti.

Carinski organ preveri pravilnost podatkov in ustreznost priloženih dokumentov, in če ni drugih ovir, priloži dopolnilno deklaracijo k nepopolni deklaraciji in s tem zaključi postopek. Dopolnilna deklaracija se vodi pod isto številko kot nepopolna deklaracija.

5.2 Poenostavljeni postopek deklariranja

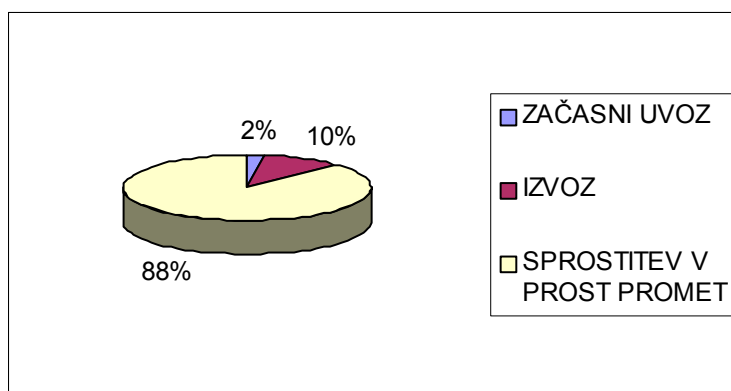
Poenostavljeni postopek deklariranja omogoča deklarantu predložitev komercialnega ali drugega uradnega dokumenta skupaj s prošnjo za izvedbo določenega carinskega postopka namesto običajne carinske deklaracije. Carinska uprava pa lahko izda dovoljenje, s katerim dovoli, da deklarant redno vlaga poenostavljeno deklaracijo v določenem obdobju. Predložen komercialni ali drug uradni dokument, ki služi poenostavljenemu deklariranju, mora vsebovati vsaj podatke, potrebne za evidentiranje in identifikacijo blaga ter ugotavljanje njegove narave.

Deklarant mora kljub odobreni poenostavitvi vložiti dopolnilno carinsko deklaracijo. Dopolnilne deklaracije ni treba vložiti, če je to v posebnem predpisu, izdanem na podlagi Carinskega zakona, izrecno določeno. Poenostavljena deklaracija in dopolnilna deklaracija sestavljata enoten in nedeljiv dokument, ki učinkuje od dneva sprejema poenostavljene deklaracije.

V primeru poenostavljenega postopka deklariranja gre za splošna predhodna dovoljenja, ki jih mora deklarant pridobiti prej, preden predloži blago oziroma preden uvozi blago, ki ga želi tako deklarirati. Pri odobritvi tega dovoljenja igra pomembno vlogo medsebojno zaupanje med carinskim organom in vložnikom zahtevka in pogostost vlaganja carinskih deklaracij za določen postopek. Dovoljenje se namreč lahko izda le za določeno vrsto oziroma vrste carinskih postopkov. Vrste carinskih postopkov, za katere veljajo poenostavitve, morajo biti izrecno navedene v dovoljenju (Vraničar, 2001, str. 304).

Glede na podatke, ki jih vodi Carinska uprava RS, je mogoče poenostavljeni postopek deklariranja za določene vrste carinskih postopkov ponazoriti tudi grafično (glej Sliko 1).

Slika 1: Poenostavljeni postopek deklariranja pri posameznih vrstah carinskih postopkov v letu 2001

Vir: Interna gradiva Generalnega carinskega urada, 2002.

Poenostavljen postopek deklariranja pri sprostitvi blaga v prost promet

V zgornjem grafičnem prikazu (Slika 1) je razvidno, da je poenostavljen postopek deklariranja najpogosteje uporabljen pri sprostitvi blaga v prost promet. Ta postopek se dovoli uvozniku, ki pogosto uvaža istovrstno blago s sprostitvijo v prost promet (materiali za gradbišča, žitarice za silose, umetna gnojila ipd.). Blago mora biti predloženo mejnim carinskim organom. Generalni carinski urad po predhodnem mnenju pristojnega carinskega organa v dovoljenju določi kraj, kjer bo blago predloženo (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

Poenostavljen postopek deklariranja se v primeru sprostitve blaga v prost promet dovoli z vložitvijo (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- nepopolne carinske deklaracije, izpolnjene na obrazcu enotne carinske listine,
- komercialnega ali drugega uradnega dokumenta (računa, odpremnice, dobavnice ali drugega dokumenta, ki omogoča identifikacijo blaga).

Dovoljenje za poenostavljeni postopek deklariranja lahko Carinska uprava izda le, če je zagotovljena učinkovita kontrola spoštovanja omejitev in prepovedi ter kontrola drugih predpisov, ki se nanašajo na sprostitvev blaga v prost promet.

Omenjenega dokumenta pa v skladu z Uredbo za izvajanje carinskega zakona ni mogoče izdati v primeru, če je vložnik zahtevka huje oziroma večkrat kršil carinske predpise ali pa če uvoznik le občasno deklarira blago za sprostitvev v prost promet.

Poenostavljen postopek deklariranja za carinske postopke z ekonomskim učinkom

Začetek postopka carinskega skladiščenja na komercialnem ali drugem dokumentu mora vsebovati vsaj podatke, ki so potrebni carinskemu organu za ugotavljanje istovetnosti in količine blaga. Pri uporabi poenostavljenega postopka deklariranja v carinskem skladišču tipa D morajo dokumenti vsebovati tako natančne podatke o naravi blaga, ki omogočajo takojšnjo in nedvoumno uvrstitev blaga v carinsko nomenklaturo, kot tudi carinsko vrednost blaga.

Poenostavljenega postopka deklariranja pa ni dovoljeno uporabiti za začetek postopka carinskega skladiščenja pri vnosu blaga v skladišče tipa F in za blago, ki je zavezano posebnim ukrepom kmetijske politike za katerikoli tip skladišča (Uredba o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1995).

Pri postopku uvoza blaga zaradi proizvodnje za izvoz, postopku predelave pod carinskim nadzorom in postopku začasnega uvoza se uporabljajo določila, ki se nanašajo na sprostitev blaga v prost promet. Zahtevek za izdajo dovoljenja se vloži pri carinskem organu, ki je pristojen glede na kraj, kjer naj bi se izvajale proizvodne operacije (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

V primeru začasnega izvoza na oplemenitenje se uporabljajo določila, ki veljajo tudi pri izvozu. Pogoji so enaki kot pri drugih postopkih, poudarek je pri zagotavljanju istovetnosti zaradi ponovnega uvoza. Pri izstopu se potrdi komercialni dokument in ta potrjeni dokument velja kot dokazilo o izstopu s carinskega območja (Perovšek, 1999, str. 22).

Poenostavljen postopek deklariranja pri postopku za izvoz blaga

Na podlagi pisnega zahtevka, ki vsebuje vse potrebne podatke za izdajo dovoljenja, lahko Carinska uprava dovoli, da ob predložitvi blaga carinskemu organu deklarant vloži carinsko deklaracijo za izvoz blaga na poenostavljen način (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999). Za ta način postopka je možno uporabiti nepopolno deklaracijo na obrazcu ECL, ki mora vsebovati vsaj podatke, potrebne za identifikacijo blaga. List št. 3 ECL mora v skladu z Uredbo o poenostavitvah glede carinskih deklaracij v polju 44 vsebovati navedbo »poenostavljen izvoz«.

Namesto nepopolne carinske deklaracije na obrazcu ECL se lahko dovoli uporaba komercialnega dokumenta. Komercialni ali drug dokument se predloži v dveh izvodih ob predložitvi blaga. Carinski delavec ga evidentira, overi z žigom in podpisom ter vrne en izvod deklarantu ali vzniku, drugega pa hrani do vložitve dopolnilne deklaracije (Petan, 1999, str. 11).

5.3 Deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov

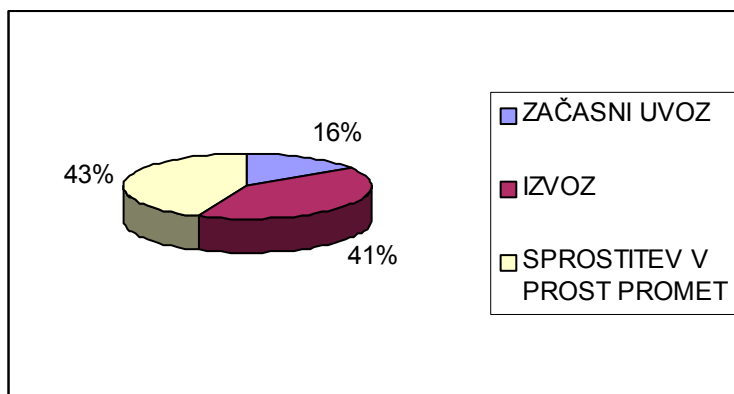
Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov je najpomembnejša poenostavitev, ki ne vključuje le deklariranja blaga brez sprotnega vlaganja carinskih deklaracij, ampak tudi izvedbo postopka v prostorih carinskega deklaranta ali drugem mestu, ki ga je odobril carinski organ. V primeru deklariranja blaga na podlagi knjigovodskih vpisov gre po Vraničarjevi (2001, str. 303) za poenostavitev, pri kateri se upošteva, da je carinska deklaracija vložena in sprejeta, ko je blago

vpisano v knjige »deklaranta« (prejemnika blaga). Ta poenostavitev je dovoljena le na podlagi predhodnega dovoljenja Generalnega carinskega urada. Deklarant mora namreč dovoljenja pridobiti prej, preden predloži blago oziroma preden uvozi blago, ki ga želi tako deklarirati. Tako kot v primeru poenostavljenega postopka deklariranja ima tudi pri odobritvi tega dovoljenja pomembno vlogo medsebojno zaupanje med carinskim organom in vložnikom zahtevka ter pogostost vlaganja carinskih deklaracij.

Imetnik dovoljenja mora voditi posebno evidenco o uvedbi blaga v postopek. Evidenca mora vsebovati vsaj podatke, potrebne za evidentiranje in identifikacijo blaga ter ugotavljanje njegove narave in datuma vpisa. Deklarant mora kljub odobreni poenostavitvi vložiti dopolnilno carinsko deklaracijo, in sicer v roku, ki je naveden v dovoljenju. Knjigovodski vpis in dopolnilna deklaracija sestavljata enoten in nedeljiv dokument. Vpis v evidenco ima po Carinskem zakonu enake pravne učinke kot sprejem carinske deklaracije. Vpis blaga v knjigovodske evidence nadomesti vse postopke ter prihrani čas in stroške, ki bi nastali pri običajnem carinskem postopku na blagovni izpostavi.

Na Carinskem uradu RS se vodi tudi evidenca podatkov za deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov. Glede na podatke po posameznih vrstah carinskih postopkov, je za leto 2001 možen naslednji grafični prikaz (Slika 2).

Slika 2: Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov pri posameznih vrstah carinskih postopkov v letu 2001

Vir: Interna gradiva Generalnega carinskega urada, 2002.

Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov pri sprostitvi blaga v prost promet

Carinska uprava izda dovoljenje za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov v postopku sprostitve blaga v prost promet v največjem obsegu glede na druge postopke. Procentualno gledano, je to npr. v letu 2001 znašalo 43 odstotkov glede na postopek izvoza in začasnega uvoza (glej Sliko 2).

Pri tem velja merilo, da deklarant redno uvaja blago v postopek in da gre za enega izmed naslednjih primerov (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- blago je pred sprostitvijo v prost promet predmet tranzitnega carinskega postopka, v okviru katerega je vložniku zahtevka izdano dovoljenje za uporabo poenostavitve formalnosti pri namembnem carinskem organu v tranzitnem postopku (pooblaščen prejemnik);
- blago je bilo pred uvedbo v postopek predmet carinskih postopkov z ekonomskim učinkom;
- blago je bilo po predložitvi prepeljano v predlagane prostore v skladu s tranzitnim carinskim postopkom, ki ni omenjen v prvi alineji;
- če gre za blago, ki ni zavezano predložitvi.

Poleg navedenim pogojem mora biti zadoščeno tudi zahtevi, da knjigovodstvo vložnika zahtevka omogoča carinskemu organu izvajanje učinkovite kontrole, zlasti naknadne, ter kontrole uvoznih ali izvoznih prepovedi in omejitev.

Dovoljenja pa praviloma ni mogoče izdati v primeru, da je vložnik zahtevka huje oziroma večkrat kršil carinske predpise ali v primeru, ko se deklarira blago za sprostitev v prost promet samo občasno.

Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov za carinske postopke z ekonomskim učinkom

V postopku carinskega skladiščenja se za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov primerno uporabljajo določila, ki se nanašajo na sprostitev blaga v prost promet. Knjigovodski vpisi morajo vsebovati vsaj tiste podatke, ki so potrebni za ugotavljanje trgovskega opisa blaga in njegove količine. Vložitev dopolnilne carinske deklaracije pa v tem primeru ni potrebna (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

Imetnik dovoljenja mora zato, da bi carinski organ lahko izvedel predpisano kontrolo, po prispetju blaga na kraj, naveden v dovoljenju (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- nemudoma sporočiti pristojnemu carinskemu organu prihod blaga, v obliki in na način, ki ga ta določi;
- nemudoma vpisati blago v knjigovodstvo;
- dati pristojnemu carinskemu organu na razpolago vse dokumente, katerih predložitev je potrebna za prepustitev blaga v postopek.

Po 162. členu Uredbe za izvajanje carinskega zakona Carinska uprava ne more dovoliti deklariranja blaga na podlagi knjigovodskih vpisov, če se blago vnaša v carinsko skladišče tipa B ali F ali če se v carinsko skladišče kateregakoli tipa vnašajo kmetijski proizvodi ter živila, ki so zavezani posebnim ukrepom trgovinske politike.

Za postopke uvoza blaga zaradi proizvodnje za izvoz, začasnega uvoza ter predelave pod carinskim nadzorom se uporabljajo določila, ki veljajo tudi za sprostitev blaga v prost promet.

Pri postopku uvoza zaradi izvoza velja, da se mora celoten postopek voditi pri istem carinskem organu. Carinska uprava dovoli poenostavitev ob izpolnjevanju meril iz uredbe, če vložnik zahtevka v postopku uvoza zaradi izvoza uporablja izjavo za večkratni uvoz ali splošno dovoljenje (Petan, 1999, str. 11). Uporabnik dovoljenja je dolžan – razen vodenja evidence za

poenostavitvev – izvrševati vse obveznosti iz Uredbe o carinskih postopkih z ekonomskim učinkom. Uporabe deklariranja na podlagi knjigovodskih vpisov pa ni mogoče odobriti, če je v zvezi s postopkom uvoza zaradi proizvodnje za izvoz dovoljena uporaba enakovrednega blaga (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996).

V primeru začasnega izvoza na oplemenitenje se uporabljajo določila, ki veljajo tudi pri izvozu.

Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov pri postopku za izvoz blaga

Carinska uprava lahko na podlagi pisnega zahtevka odobri deklariranje blaga za izvoz na podlagi vpisa v knjigovodstvo osebi, imenovani priznani izvoznik, ki želi izvesti izvozne formalnosti v svojih prostorih oziroma v prostorih, ki jih je odobril carinski organ.

Za nemoteno kontrolo vodenja dovoljenega postopka mora priznani izvoznik (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- pravočasno obvestiti pristojni carinski organ o odstranitvi blaga v obliki in na način, ki je določen v dovoljenju;
- vpisati blago v knjigovodstvo. Takšen vpis lahko nadomesti tudi druga formalnost, ki jo odobri carinski organ in zagotavlja enako jamstvo. Vpis mora vsebovati datum, kdaj je bil opravljen, in podatke, ki so potrebni za identifikacijo blaga;
- dati pristojnemu carinskemu organu na razpolago vse dokumente, od katerih je odvisna uporaba predpisov o izvozu blaga.

V utemeljenih primerih, ko je to potrebno zaradi narave blaga in pogostosti izvoznega postopka, je lahko priznani izvoznik oproščen obveznosti pravočasne obvestitve carinskega organa o odstranitvi blaga. V tem primeru se knjigovodski vpis blaga šteje kot prepustitev blaga (Uredba o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1995).

Za deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov pri postopku izvoza blaga je potrebno tudi dokazilo o dejanskem izvozu blaga, ki ga določa 175. člen Uredbe za izvajanje carinskega zakona. Za nadzor in kot dokaz, da je blago dejansko zapustilo carinsko območje, se uporablja list št. 3 enotne carinske listine, ki mora biti vnaprej overjen. List št. 3 enotne carinske listine mora poleg navedbe zaporedne številke in datuma vpisa blaga v knjigovodstvo vsebovati tudi številko dovoljenja in navedbo »poenostavljen izvoz«.

Dopolnilna deklaracija

Zakon zahteva, da osebe, katerim carinski organ dovoli uporabo ene od poenostavitvev, naknadno predložijo carinskemu organu dopolnilno carinsko deklaracijo. Dopolnilno deklaracijo mora deklarant (podjetje samo ali njegov zastopnik) vložiti na obrazcu ECL in v roku, ki ga določi Carinska uprava. Gre torej za naknadno dopolnitev podatkov, ki v poenostavljeni deklaraciji niso bili zajeti, so pa potrebni za pravilno izvajanje ali spremljanje carinskega postopka, v okviru katerega je bila poenostavitvev dovoljena.

Dopolnilno deklaracijo je treba vložiti za vse poenostavljene deklaracije v določenem obdobju, razen če Carinska uprava odloči, da predložitev dopolnilne carinske deklaracije ni potrebna (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996). Uredba za izvajanje carinskega zakona zato določa, da dopolnilne deklaracije ni treba vložiti v primeru poenostavljenega deklariranja ali deklariranja na podlagi knjigovodskih vpisov za začetek postopka carinskega skladiščenja.

Dopolnilne in prvotne (poenostavljene) carinske deklaracije tvorijo nedeljivo celoto, ki učinkuje od dneva sprejema prve (poenostavljene) carinske deklaracije oziroma v primeru deklariranja na podlagi knjigovodskega vpisa od dneva vpisa blaga v knjigovodstvo (Vraničar, 2001, str. 306).

5.4 Druge poenostavitve

V Carinskem zakonu so poenostavitve, povezane s tranzitnim postopkom, ločene od poenostavitev drugih carinskih postopkov. Ločena ureditev poenostavitev ima dvojni izvor – po eni strani se poenostavitve v tranzitnem postopku ne nanašajo le na carinske deklaracije, ampak tudi na druge formalnosti (predložitev blaga), po drugi pa je ureditev tranzita povzeta po določbah konvencij, ki urejajo skupni tranzitni postopek in je iz formalnih razlogov nujno, da so vse določbe o tranzitu združene v enem poglavju. To ni slovenska posebnost, ločeno poenostavitve v tranzitnem postopku urejajo tudi evropski carinski predpisi (Vraničar, 2001, str. 302).

Velik pomen pri poenostavitvi tranzitnega postopka ima uporaba zvezkov TIR in ATA. To sta mednarodni konvenciji, ki poenostavljata administrativne postopke z določitvijo enotnega mednarodno veljavnega obrazca za izvedbo postopka ter določata enoten sistem garancij.

5.4.1 Zvezek TIR

Namen zvezka TIR je poenostavitev carinskih postopkov na mejah, zlasti v cestnem prometu. Konvencija TIR (Transport International par Route – Mednarodni cestni transport) namreč dovoljuje, da blaga ni treba pregledati na obmejnih carinskih uradih tranzitnih držav, ampak se to opravi v odpremni in namembni kraji. Na tranzitnih carinskih uradih prav tako ni treba plačevati uvoznih in izvoznih dajatev, razen v primeru, da gre za sumljivo pošiljko (Pirkovič, 1993, str. 233). Tako omenjena konvencija omogoča hitrejši in cenejši pretok blaga, saj se dokument izpolni in izda samo v državi, kjer se tranzit začne, in velja v vseh državah pogodbenicah. Poleg tega pa se tranzitni postopek poceni tudi zato, ker ni treba v vsaki posamezni državi pridobiti ustreznega instrumenta za zavarovanje morebitnega carinskega dolga, temveč je zavarovanje omogočeno preko enotnega sistema zavarovanj (New customs transit systems for Europe, 2001).

Začetki konvencije TIR segajo v leto 1959, sedaj veljavna konvencija pa je bila podpisana leta 1975³ in ni omejena le na cestni promet, temveč se uporablja tudi pri multimodalni obliki transporta (cesta – železnica – ladja). Nosilec celotnega sistema prevozov TIR je mednarodna unija za cestni transport (IRU – Union Internationale des Transports Routiers) s sedežem v Ženevi, katere članice nastopajo kot garantne organizacije nasproti carinskim upravam. Pri nas je garantno združenje Intertransport iz Ljubljane, ki izdaja zvezke TIR svojim članom.

Karnet TIR je mednarodna oblika tranzitne deklaracije, ki se izda za vsako vozilo posebej in za vsak mednarodni prevoz blaga posebej. Obstajata dve vrsti karnetov: karnet s šestimi listi talona za prevoz iz ene v drugo državo in karnet s 14 listi, kadar gre za prevoz prek več držav. Obrazec karneta TIR je predpisan in enak v vseh državah (Priloga 2). Gre za zvezek s platnicami in ustreznim številom listov. Na prvi strani platnic so navedeni podatki o izdajatelju, številka, rok veljavnosti, ime prevoznika, odhodni in namembni carinski urad, celotna vrednost blaga ter podpis in pečat izdajatelja. Na drugi strani platnic je garancija prevoznika in garanta ter njune obveznosti. Vsak list v zvezku pa je sestavljen iz talona, opisa vozila in postopkov carinskega urada ter iz manifesta (popisa) blaga (Jelenc, 1983, str. 96).

Kupon je del lista in zvezka TIR, ki se iz zvezka iztrga. V zvezku so beli listi, ki služijo za odpiranje postopka TIR pri odhodnih oziroma vstopnih medpotnih carinskih uradih in zeleni listi, ki služijo za zapiranje postopka TIR. Zeleni kupon je razdeljen na spodnji manjši in zgornji večji del. Tega zadrži namembni carinski urad, spodnji, manjši del pa se vrne odhodnemu carinskemu uradu kot potrdilo prejema blaga (Mikuž, 1994, str. 100).

Talon pa je del lista, ki ostane v zvezku TIR. Kuponi in taloni so med seboj ločeni s perforacijo, da je kupon mogoče ločiti od talona.

Postopek TIR dovoljuje udeležbo največ štirim odhodnim in namembnim carinskim uradom, ki so lahko v različnih državah. Postopek carinskega nadzora po karnetu TIR poteka tako, da odhodni carinski urad potrdi zvezek TIR na talonu in kuponu. Odruga kupon št. 1 in ga arhivira. Izhodni carinski urad pri izhodu iz države izpolni in potrdi talon in kupon št. 2. Spodnji del kupona pošlje odhodnemu carinskemu uradu, zgornji del kupona pa odloži v arhiv. Odhodni carinski urad po prejemu potrdila zapre postopek TIR v svojem kontrolniku (Mikuž, 1994, str. 112).

S takšnim postopkom se na meji izognemo zamudnemu pregledovanju blaga, saj se tam praviloma ne odpirajo prevozna sredstva, vozila pa imajo prednost pri izvajanju mejne kontrole.

³ Dopolnjena 1. avgusta 1990 z upoštevanjem veljavnega 12. amandmaja h konvenciji ter objavljena v Uradnem listu RS (Pirkovič, 1993, str. 232):

- Mednarodne pogodbe št. 9 z dne 17. julija 1992 (Ur. l. RS št. 35/92) in
- Mednarodne pogodbe št. 12 z dne 8. julija 1993 (Ur. l. RS št. 37/93).

5.4.2 Zvezek ATA

Tudi konvencija ATA (Admission Temporaire – Temporary Admission – Začasni uvoz) je namenjena hitrejšemu in cenejšemu pretoku blaga preko meja, omogoča pa tudi direktni prehod v enega od izbranih carinskih postopkov. To je mednarodna listina, ki se uporablja kot dokument o jamstvu za carinske in druge uvozne dajatve pri začasnem uvozu ali izvozu blaga.

Cilj konvencije ATA, sklenjene leta 1961 v Bruslju, je olajšanje začasnega uvoza in izvoza blaga z odpravo carinskih deklaracij posameznih držav in zagotovitev ustreznega sistema jamstev za plačilo carinskega dolga, če blago iz kakršnega koli razloga ne bi bilo znova izvoženo v določenem roku. Poleg tega konvencija omogoča tudi poenostavitev pri tranzitu blaga preko ene ali več držav (Mikuž, 1999, str. 8).

Postopek ATA se lahko uporablja za začasno uvoženo oziroma izvoženo blago pod pogojem, da bo to blago ponovno izvoženo oziroma uvoženo v isti obliki oziroma stanju. Pogoj je tudi, da blago začasno uvaža oseba s stalnim bivališčem zunaj države začasnega uvoza in da bo blago še naprej ostalo v lasti te osebe.

Zvezek ATA pa se ne more uporabiti za: opremo, ki bo služila za notranji transport blaga; opremo, ki se uporablja za industrijsko proizvodnjo ali pakiranje blaga (razen ročnega orodja); opremo za izkoriščanje naravnih bogastev, za gradnjo, popravilo in vzdrževanje zgradb ali za izkop zemlje in podobne projekte; blago, ki se uvaža zaradi oplemenitenja, predelave, dodelave in popravila; blago, ki se uvaža na razstave, organizirane za privatne namene v trgovinah ali poslovnih prostorih, predvidenih za prodajo tujega blaga; druge primere, ki niso predvideni v posameznih konvencijah, ki se uporabljajo v sistemu ATA (Postopek začasnega uvoza/izvoza z zvezkom ATA, 1996).

Zvezek ATA je sestavljen iz več listov, katerih vrsta in število sta odvisna od števila držav, skozi katere blago potuje ali v katere se začasno uvaža.

Zvezek sestoji iz zelenih platnic ter večbarvnih listov (rumeni, beli in modri listi), od katerih se vsak uporablja za določen namen. Listi so sestavljeni iz dveh delov:

- talona oziroma kontrolnega odrezka, ki ostane sestavni del zvezka, in
- kupona oziroma potrdila, ki ga zadrži carinski organ in služi kot carinski dokument.

Kuponi se delijo na tri dele: v prvem se ponavljajo navedbe s prve strani platnic, drugi del vsebuje izjavo imetnika, tretji del pa izpolni carinski organ. Zadnja stran kupona vsebuje enako specifikacijo blaga, kot je navedena na drugi strani sprednje platnice. Talon in kupon imata isto serijsko številko (Mikuž, 1999, str. 10).

Del zelenih platnic je namenjen zaznamkom carinskega organa (Priloga 3). V osenčeni del prve in druge strani sprednje platnice se vpišejo zaporedne številke postavk iz glavnega seznama blaga, številka kontrolnika sprejetega carinskega blaga, v ustrezen kvadrat se označi, ali je blago pregledano ali ne, ter navede carinski urad, datum, podpis in odtisne žig. V glavnem seznamu na

drugi strani zelene platnice pa se preveri, ali so vsi razdelki izpolnjeni tako, da je mogoče ugotoviti vrsto, vrednost in količino blaga.

Za izpolnjevanje zvezka ATA pri začasnem uvozu blaga se uporabljajo listi bele barve. Beli vstopni talon sestoji iz osmih razdelkov, njegova izpolnitev je v pristojnosti carinskih organov. Talon ostane v zvezku. Pri vstopnem kuponu pa se v razdelkih A, B, C in G ponavljajo navedbe s prve strani platnic, medtem ko razdelke D, E in F izpolni imetnik zvezka ali njegov pooblaščenec.

Bel obrazec se izpolni tudi v primeru ponovnega izvoza, le da imamo tu talon ponovnega izvoza in kupon ponovnega izvoza.

Izpolnjevanje zvezka ATA pri začasnem izvozu blaga zahteva rumene liste. Za izstop se uporabljata izhodni talon in izhodni kupon, oba rumene barve. Izhodni talon se izpolni, potrdi in podpiše s strani carinskih organov pri izhodu blaga iz države, ki blago pošilja na začasen izvoz. Izhodni kupon pa se zadrži kot dokazilo o začasnem izvozu blaga.

Pri ponovnem uvozu blaga z zvezkom ATA je v uporabi prav tako dokument rumene barve, pri katerem gre za talon ponovnega uvoza in kupon ponovnega uvoza.

Modri listi zvezka ATA so namenjeni tranzitnemu postopku. Za vsako državo, preko katere blago prehaja v tranzitu, se izdaja dva tranzitna obrazca (za vstop in izstop iz države). Tranzitna talona izpolni vhodni in izhodni carinski urad, tranzitna kupona pa se zadržita kot dokaz.

Sistem karnetov ATA daje praktične prednosti tako carinskim organom kakor tudi podjetjem, organizacijam in posameznikom, ki začasno uvažajo in izvažajo blago. Ker karnet ATA nadomešča različne carinske dokumente za začasen uvoz in izvoz blaga, pomeni to manj dela s papirji za imetnika karneta in ne nazadnje tudi manj administrativnega dela za carinske organe. Blago, navedeno v karnetu ATA, uživa mednarodno garancijo v okviru verige garantov podpisnic konvencije o karnetu ATA, zato pri uvozu in izvozu odpadejo dodatne garancije in varščine (Vujadinovič, 1993, str. 16).

Glavne institucije pri nas v delovanju sistema karnetov ATA so Gospodarska zbornica Slovenije, carinski organi in zavarovalnice.

V duhu določil Istanbulske konvencije je CURS (takrat Republiška carinska uprava Republike Slovenije – RCU) pooblastila Gospodarsko zbornico Slovenije za potrjevanje karnetov ATA ter za dajanje garancij v zvezi s poslovanjem v sistemu karnetov ATA (Interna gradiva GZS).

5.4.3 Pooblaščen pošiljatelj

Oseba, ki želi opravljati prevoze v skupnem tranzitu brez predložitve blaga in ustrezne tranzitne deklaracije odhodnemu organu, lahko pridobi status pooblaščenega pošiljatelja. Pri uvedbi instituta pooblaščenega pošiljatelja gre za poenostavitev tranzitnega postopka v smislu opustitve obveznosti predložitve blaga pri odhodnem carinskem organu. Poleg tega pa zajema tudi

poenostavitve, ki veljajo pri vlaganju carinskih deklaracij na podlagi 59. člena Carinskega zakona.

Ta poenostavitev se dovoli izključno osebam, ki imajo dovoljenje za uporabo skupnega zavarovanja ali jim je odobrena oprostitev zavarovanja.

Dovoljenje, ki ga izda Carinska uprava, mora vsebovati najmanj naslednje podatke (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- carinski organi, ki so kot odhodni organi pristojni za tranzit;
- rok in vse druge podrobnosti v zvezi s prijavo pošiljke, predvidene za tranzit, ki jo mora opraviti pooblaščen pošiljatelj pri odhodnem organu zato, da bi lahko ta pred odpremo blaga po potrebi opravil kontrolo;
- rok, v katerem je treba blago predložiti pri namembnem organu;
- potrebni ukrepi za zagotovitev istovetnosti. Carinska uprava lahko določi, da mora pooblaščen pošiljatelj na prevozna sredstva ali tovorke namestiti vnaprej določene carinske oznake.

V dovoljenju se določi, da mora polje ECL »C. Odhodni organ« obrazcev tranzitne deklaracije vsebovati vnaprej odtisnjen pečat in podpis odhodnega organa ali pa vtis posebnega kovinskega žiga, ki so ga odobrili pristojni organi. Žig vtisne pooblaščen pošiljatelj. Če se obrazci tiskajo v tiskarni, ki ima za to ustrezno dovoljenje, je lahko žig na obrazcih predtiskan. Pristojni organi lahko predpišejo uporabo obrazcev, ki imajo zaradi razpoznavnosti posebno oznako (Planinc, 2002, str. 9).

Uredba za izvajanje carinskega zakona glede izpolnitve tranzitne deklaracije določa, da mora pooblaščen pošiljatelj dopolniti pravilno izpolnjeno tranzitno deklaracijo najkasneje do odpreme blaga. V polje »Kontrola odhodnega organa« je treba vpisati tudi rok za predložitev blaga namembnemu organu, ukrepe za zagotovitev istovetnosti in zaznamek: »POENOSTAVLJENI POSTOPEK«. Pravilno izpolnjena in dopolnjena tranzitna deklaracija ima enako veljavo kot tranzitna deklaracija za običajen tranzitni postopek. Pooblaščen pošiljatelj, ki je podpisal deklaracijo, postane glavni zavezanec. Carinska uprava lahko pooblaščenega pošiljatelja tudi oprosti podpisovanja tranzitnih deklaracij, ki imajo poseben žig in so izdelane po integriranem elektronskem postopku ali postopku za avtomatsko obdelavo podatkov. Dovoljenje za oprostitev se izda pod pogojem, da pooblaščen pošiljatelj pri pristojnih organih pisno izjavi, da je glavni zavezanec za vse tranzitne postopke na podlagi tranzitnih deklaracij s posebnim žigom.

5.4.4 Pooblaščen prejemnik

Status pooblaščenega prejemnika se lahko odobri osebi, ki želi v svojih prostorih ali na katerem koli drugem določenem mestu prejemati blago, uvedeno v skupni tranzitni postopek, ne da bi to blago ter lista št. 4 in 5 tranzitne deklaracije predložila namembnemu organu.

Ko se lista št. 4 in št. 5 tranzitne deklaracije, ki sta spremljala pošiljko, in blago v nespremenjenem stanju dostavijo pooblaščenemu prejemniku v njegovih prostorih ali na drugem mestu, navedenem v dovoljenju, v predpisanem roku in ob doslednem zagotavljanju istovetnosti, so obveznosti glavnega zavezanca izpolnjene, skupni tranzitni postopek pa končan.

Dovoljenje, ki ga izda Carinska uprava, mora vsebovati najmanj naslednje podatke (Uredba za izvajanje carinskega zakona, 1999):

- carinski organi, ki so kot namembni organi pristojni za nadzor nad pošiljkami, ki jih prejema pooblaščen prejemnik;
- rok in način obveščanja namembnega organa o prispetju pošiljke zaradi morebitnih ukrepov carinskega nadzora.

Na prevoznikovo zahtevo izda pooblaščen prejemnik potrdilo o prejemu, ki se primerno uporablja za vsako pošiljko.

Ko blago prispe v prostore pooblaščenega prejemnika ali druge prostore, ki so navedeni v dovoljenju, pooblaščen prejemnik obvesti namembni organ o vseh morebitnih presežkih, manjkah, zamenjavah ali drugih nepravilnostih (npr. poškodbah carinskih oznak).

Namembnemu organu pošlje tudi lista št. 4 in št. 5 tranzitne deklaracije, ki sta spremljala blago, in sicer z navedbo datuma prispetja in stanja vseh nameščenih oznak (Navodilo o poenostavitvi tranzitnega postopka, 1998).

5.4.5 Pooblaščen izvoznik

Status pooblaščenega izvoznika omogoča imetniku tega dovoljenja, da sam izdaja potrdila o izvoru blaga, ki ga izvaža.

Generalni carinski urad izda tako dovoljenje le podjetjem, ki pogosto izvažajo blago slovenskega izvora, ter niso zlorabljali obstoječih pravil in dokumentov o izvoru. Strle (2001, str. 31) pojasnjuje, da se status pooblaščenega izvoznika nanaša na podjetja, ne glede na to ali gre za proizvajalca ali trgovca, dokler ti izpolnjujejo vse pogoje protokola o izvoru blaga. Špediterjem pa se status pooblaščenega izvoznika v okviru Protokola 4 ne more dodeliti.

Osnovna merila za pridobitev pooblastila je predpisala Evropska komisija, natančna pravila pa je pripravila Carinska uprava RS. Pogoji so zelo strogi, tako da je v Sloveniji le okrog sto podjetij oziroma izvoznikov, ki so lahko izpolnili vse zahteve. Ljubljansko podjetje Lek je bilo med prvimi, ki so pridobili status pooblaščenega izvoznika (Brezec, 2001, str. 14).

Izvoznik mora po izdaji pooblastila (Strle, 2001, str. 31):

- jamčiti, da bo izdajal izjave na računu samo za blago, za katero v trenutku izdaje razpolaga z vsemi potrebnimi dokazili ali elementi za kalkulacije;
- prevzeti polno odgovornost za uporabo pooblastila, še posebej za nepravilne izjave o izvoru ali druge zlorabe;

- kadar koli predložiti carinskim organom dokazila o izvoru in jim v vsakem trenutku dovoliti njihov pregled;
- zagotoviti shranjevanje vseh dokumentarnih dokazil o izvoru najmanj tri leta od datuma izdaje vsake izjave na računu.

Carinski organi morajo izvajati redne kontrole pooblaščenih izvoznikov. Te kontrole morajo zagotoviti stalno izpolnjevanje pogojev za uporabo pooblastila in se lahko izvajajo v določenih intervalih, po možnosti na podlagi meril analize tveganja, ter se po potrebi koordinirajo s kontrolami drugih poenostavljenih postopkov (Navodilo o poenostavljenem postopku potrjevanja porekla blaga, 2000). Poleg tega Strle (2001, str. 31) tudi poudarja, da morajo carinski organi obvestiti tudi Komisijo Evropske skupnosti o sestavi uporabljenega sistema nacionalne številke pooblastila, ki se dodeli pooblaščenemu izvozniku. Komisija Evropske skupnosti bo te informacije posredovala carinskim organom drugih držav.

Z odobritvijo dovoljenja pooblaščenega izvoznika ima blago tako krajšo pot od podjetja proizvajalca do namembnega podjetja. Obrazec EUR.1 (Priloga 4), ki bi ga morali drugače uporabiti, izdajo le carinski organi in je zato potreben klasičen izvozni postopek pri blagovni carinski izpostavi.

Certifikat o poreklu blaga EUR.1 je dokument, s katerim se v carinskih postopkih dokazuje, da ima neko blago preferencialen izvor. Izdaja potrdila o izvoru blaga EUR.1 je v pristojnosti carinskih organov države izvoznice. Navodilo o izdajanju, potrjevanju in izpolnjevanju dokazil o izvoru v okviru sistema panevropske kumulacije izvora blaga določa, da se potrdilo izda na podlagi pisnega zahtevka izvoznika ali njegovega pooblaščenega zastopnika (špediterja). Zahtevek za izdajo potrdila EUR.1 je treba predložiti skupaj z enotno carinsko listino in drugimi listinami, ki se predložijo v postopku izvoznega carinjenja.

6 RACIONALNE KOMBINACIJE POENOSTAVITEV

Poenostavitve carinskih postopkov, ki jih je leta 1996 uvedel nov carinski zakon, so v praksi že dobile svoje stalno mesto, pri čemer še posebno izstopata dve ugodnosti: takojšen dostop do blaga ter vlaganja carinske deklaracije potem, ko je blago že prepuščeno uporabniku. Prizadevati si je namreč treba za čim krajšo pot blaga v podjetje in čim hitrejši dostop do blaga. Da pa bi poenostavitve dosegle svoj namen in učinkovitost, morajo biti podjetja sposobna hitrega prilagajanja spreminjajočim se carinskim in zunanjetrgovinskim predpisom.

6.1 Poenostavljeni postopki pri uvoznem carinjenju

V primeru uvoznega carinjenja v podjetju ima za podjetje velik pomen pridobitev dovoljenja, ki vključuje dve poenostavitvi:

1. poenostavitev za sprejem carinskega blaga, ki je v carinskem postopku tranzita pri pooblaščenem prejemniku, in
2. poenostavitev za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov pri pooblaščenem prejemniku.

Najenostavneje je, da se za carinjenje v podjetju vloži poleg zahtevka za deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov (Priloga 5) tudi zahtevek za pridobitev statusa pooblaščenega prejemnika. Carinski urad zahtevek prouči in pregleda evidence podjetja, ki bodo koristile za deklariranje blaga in izvajanje kontrole. Če Generalni carinski urad izda dovoljenje, je vložniku zahtevka dovoljeno carinjenje blaga v njegovem obratu in samostojno opravljanje carinskih formalnosti na način, da blago deklarira z vpisom v svoje knjigovodstvo. Hkrati pa mu na podlagi Uredbe za izvajanje carinskega zakona (Uradni list RS, št. 46/99) status pooblaščenega prejemnika dovoljuje, da sme blago, ki se prevaža v carinskem postopku tranzita, prevzeti od glavnega zavezanca na vnaprej določenem kraju in ga tam predložiti carinskim organom. Zupančič (2001, str. 88) ugotavlja, da je tovrstnih dovoljenj izdanih največ in imajo največjo praktično vrednost, tudi zaradi njihove preglednosti, preprostosti ter lahke povezljivosti z drugimi procesi v podjetju.

Poleg kraja predložitve blaga se v dovoljenju določi tudi nadzorni carinski organ, ki je pristojen tako za nadziranje in kontroliranje obeh ugodnosti kot tudi za potrebno vložitev dopolnilnih carinskih deklaracij.

Po prevzetju blaga mora pooblaščen prejemnik najprej izpolniti obveznosti iz tranzitnega postopka, in sicer obveznosti do prevoznika in do carinskih organov. Za tem se blago lahko deklarira na podlagi knjigovodskih vpisov, vendar le na kraju, ki je naveden v dovoljenju. Poenostavitev postopka je torej v tem, da se carinska deklaracija na obrazcu ECL (listi 6, 7, 8) nadomesti z vpisom blaga v evidence podjetja. Vpis v knjigovodstvo podjetja ima po Carinskem zakonu (Uradni list RS, št. 1/95) enake pravne posledice kot sprejem pisne carinske deklaracije na obrazcu ECL.

Vsako deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov je treba sporočiti nadzornemu carinskemu organu. Kadar je imetnik dovoljenja tudi pooblaščen prejemnik, ta obvesti nadzorni carinski organ o prispetju blaga že kot pooblaščen prejemnik, čemur sledita knjigovodski vpis in prepustitev blaga v carinski postopek. Pri tem Zupančič (2001, str. 68) pojasnjuje, da bi se po črki zakona moral nadzorni carinski organ obveščati dvakrat, in sicer ob prispetju blaga v podjetje kot obveznost pooblaščenega prejemnika iz tranzitnega postopka in drugič ob deklariranju blaga na podlagi knjigovodskih vpisov. Ker pa gre v primerih, ko predložitvi takoj sledi deklariranje za določen carinski postopek, za tako rekoč hkratno dejanje predložitve in deklariranja blaga, se obveščanje opravi samo enkrat, in sicer takoj po prihodu blaga v podjetje.

Nato sledi prepustitev blaga, kar pomeni, da lahko deklarant razpolaga z blagom v skladu z izbranim carinskim postopkom. Pri deklariranju na podlagi knjigovodskih vpisov se način in trenutek prepustitve določita v dovoljenju. Zupančič (2001, str. 69) poudarja, da je z organizacijskega in ekonomskega vidika, tako za imetnike dovoljenj kot tudi za carinske organe, najustreznejši način prepustitve blaga v trenutku vknjižbe blaga v knjigovodske evidence podjetja. Vendar pa ne glede na tako liberalen pristop, ki za podjetje pomeni takojšen dostop do blaga, lahko nadzorni carinski organ kadar koli zahteva prepustitev blaga šele po opravljeni kontroli.

Za vsako deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov, je treba vložiti tudi dopolnilno carinsko deklaracijo (Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij, 1996). Praviloma se v dovoljenju določita mesečno obračunsko obdobje in mesečno vlaganje dopolnilne carinske deklaracije. V tem primeru se ta vloži deseti dan (pri izvoznih postopkih peti dan) po izteku obdobja, za katero se vlaga dopolnilna carinska deklaracija.

Podjetje, ki ima dovoljenje za uporabo računalniškega sistema za izmenjavo podatkov v carinskih postopkih, lahko zaprosi za dodatno poenostavitev glede vlaganja dopolnilne carinske deklaracije. V tem primeru se v dovoljenju določi, da imetnik dovoljenja za vsak knjigovodski vpis pošlje podatke v elektronski obliki, obenem pa je oproščen vlaganja dopolnilne carinske deklaracije na obrazcu ECL.

V opisanem primeru uporaba poenostavljenih carinskih postopkov omogoča pripravo carinske deklaracije čez cel mesec, kar pomeni, da se lahko posamezne delovne operacije združijo in poenostavijo, delo veliko bolj prilagodi razpoložljivemu času in sredstvom podjetja. Deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov je mišljeno kot sestavni del procesa sprejema in odprave blaga v podjetju ne pa kot ločena operacija za potrebe carinskih organov. Tak način carinjenja od podjetja zahteva vsaj v začetku nekoliko več sredstev, ki jih je treba vložiti v kadre, znanje, opremo, a to se hitro povrne (Zupančič, 2001, str. 69).

6.2 Poenostavljeni postopki pri izvoznem carinjenju

Tako kot pri uvoznem carinjenju se tudi v primeru izvoza pokaže mnogo prednosti, ki jih omogočajo poenostavljeni postopki carinjenja. Ugodnosti se vežejo predvsem na poenostavitve pri vlaganju deklaracij in poenostavitve pri odpremi blaga. Zato je tudi pri izvozu racionalno in koristno pridobiti poleg poenostavitve za izvoz na podlagi knjigovodskih vpisov (priznani izvoznik) tudi status pooblaščenega izvoznika. Priznani izvoznik je v takem primeru pooblaščen, da sam pripravi carinsko dokumentacijo za izvoz.

Ko je izvozno blago pripravljeno za transport, uslužbenci podjetja pripravijo dokumente, potrebne za izvoz. Knjigovodski način deklariranja jim dovoljuje, da sami izpolnijo izvozni zbir dokumentov ECL.

Tako deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov omogoča, da blaga ni treba predložiti pri carinskem organu. Po drugi strani pa se pri izvozu priloži potrdilo o izvoru EUR.1, ki zahteva prav predložitev blaga. Zaradi tega carinska uprava dovoljuje tudi poenostavitve na podlagi protokolov o izvoru blaga, t. j. poenostavljeni postopek potrjevanja izvora blaga. S poenostavljenim postopkom potrjevanja izvora blaga carinska uprava imetniku dovoli, da sam izdaja potrdila o izvoru blaga, in sicer v obliki izjave na fakturi, ki ima obliko in vsebino določeno z ustreznim protokolom in vsebuje številko carinskega pooblastila pooblaščenega izvoznika. Za pridobitev omenjene poenostavitve je treba pri krajevni pristojni carinarnici vložiti prošnjo s potrebnimi prilogi (priloga 6).

Blago ima slovenski izvor, in ker je podjetje pridobilo status pooblaščenega izvoznika, lahko samo izda izjavo o izvoru na fakturi. Blago se naloži na transportno sredstvo za odhod proti mejnemu prehodu. Ne ustavlja se v notranji carinarnici, da bi izvedlo izvozno carinjenje. Na mejnem prehodu carinski delavci pregledajo blago (lahko samo količinsko ali pa tudi kvalitativno) in blago zapusti carinsko ozemlje RS. Potrjen 3. izvod zbira dokumentov ECL služi podjetju kot dokaz o izvozu blaga in kot dokument za dopolnilno deklaracijo (Perovšek, 1999, str. 29).

Cel postopek izvoza je tako skrajšan vsaj za čas, ko bi moralo blago čakati na izvozne dokumente v notranji izpostavi. Ob poenostavitvi za izvoz na podlagi knjigovodskih vpisov je torej smiselno pridobiti še status pooblaščenega izvoznika.

7 SKLEP

Slovenija kot majhno gospodarstvo se v svojem razvoju srečuje z mnogimi omejitvami, zato se je prisiljena čim bolj vključevati v mednarodno menjavo in se ji prilagajati. V današnjem času splošne globalizacije svetovne gospodarske ureditve je tako za nas prilagajanje in vključevanje v evropske integracijske procese neizogibna nujnost.

Posledica vse večje vključenosti Slovenije v mednarodne gospodarske tokove se kaže v vse večjem poenotenju predpisov, ki urejajo pretok blaga preko državnih meja. Carinska služba kot del državne uprave se zaveda svoje vloge pri vključevanju v racionalizacijo trgovanja, zato si v nadaljnjem razvoju prizadeva prispevati svoj delež, predvsem z uvajanjem poenostavljenih carinskih postopkov.

Poenostavljeni postopki carinjenja so nastali kot rezultat pritiskov gospodarstva po zmanjševanju stroškov in pridobivanju časa. Znižanje stroškov pomeni manjše stroške špedicijskih posredovanj, manjše stroške zavarovanj, garancij, različnih taks in pristojbin ter krajših prevoznih poti. Z vidika časa pa skrajšanje časa dobave zaradi poenostavljenih in skrajšanih kontrol in krajših prevoznih poti (Petan, 1999, str. 25).

Podjetja, ki pri racionalizaciji poslovanja uporabljajo poenostavljene postopke, morajo dobro poznati carinske predpise in zagotoviti disciplino ter odgovornost v odnosu do carinske službe. Pomembno je, da se podjetja v carinskih predpisih in poenostavitvah prepoznajo ter na podlagi tega ugotovijo, kateri postopki jim omogočajo boljše poslovanje. Dosledno je treba tako preračunati s poenostavitvami povezane stroške in možne prihranke kot tudi ovrednotiti pridobitev časa in ugleda, ki ga je deležno podjetje z uporabo poenostavljenih carinskih postopkov. Vse prevečkrat je namreč mogoče opaziti poenostavljen pogled na carinski sistem, razdeljen le med dve opciji – carinske dajatve je treba plačati ali pa carinskih dajatev ni treba plačati.

Uporaba nekaterih poenostavitev vsaj v začetni fazi zahteva nekoliko več sredstev za kadre, znanje, opremo, a se te investicije hitro povrnejo. Zupančič (2001, str. 69) predpostavlja, da je prav ta začetni korak lahko razlog, da nekatera podjetja ostanejo na pol poti in ne izkoristijo vseh možnosti, ki jih omogočajo predpisi.

A spremembe so kljub začetnim težavam nujno potrebne, saj brez sprememb ni razvoja in brez razvoja ne prihodnosti.

Vendar pa omenjene olajšave niso zadostne in spremembe na področju urejanja carinskega sistema še niso v celoti izčrpane. Tako obstajajo upravičene želje vseh udeležencev v postopku po nadaljnji sistematični racionalizaciji carinskih postopkov in s tem krajšem zadrževanju blaga na meji, zagotavljanju kvalitetnih podatkov zainteresiranemu okolju, preglednosti poslovanja službe in uveljavitvi sodelovanja z okoljem.

8 LITERATURA

1. Adamič Ivan: Poenostavljeni postopki carinjenja in njihova uporaba v podjetju Kovinoplastika Lož d.d. Diplomsko delo visoke poslovne šole. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2000. 38 str.
2. Belovič Helena: Vloga carinskih postopkov z ekonomskim učinkom v slovenski zunanji trgovini. Diplomsko delo visoke poslovne šole. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1999. 30 str.
3. Dolčič Tone: Evropski sporazum o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami, ki delujejo v okviru Evropske unije, na drugi strani. Ljubljana : Uradni list RS, 1999. 289 str.
4. Jarnovič Milan: Tranzitni postopek. Priročnik za pripravo na strokovni izpit. Šentilj, 1997. 39 str.
5. Javornik Štefka: Carinski zakon – gradivo za pripravo na carinski izpit. Ljubljana : CURS, 1997. 36 str.
6. Jelenc Milan: Mednarodni in integralni transport blaga. Ljubljana : ČGP Delo – TOZD GV, 1983. 342 str.
7. Košir Franc: Carine in carinsko poslovanje. Gradivo za pripravo na strokovni izpit pri zunanjetrgovinskih poslih. Ljubljana : CURS, 1980. 196 str.
8. Lavrič Mojca: Carinski sistem Republike Slovenije. Diplomsko delo. Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 1997. 64 str.
9. Mikuž Stanislav: ATA zvezek. Ljubljana : Center Marketing International, 1999. 63 str.
10. Mikuž Stanislav: TIR. Ljubljana : Carinska uprava RS, 1994. 115 str.
11. Perovšek Zvonko: Analiza carinskih postopkov z ekonomskimi učinki in njihova poenostavitve. Diplomsko delo visoke poslovne šole. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1999. 33 str.
12. Petan Marjan: Poenostavljeni postopki carinjenja. Diplomsko delo visoke poslovne šole. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1999. 26 str.
13. Pirkovič Janko, Razpotnik-Kozinc Nataša, Svetek Milan: Zbornik o ureditvi mednarodnega cestnega prometa. Ljubljana : GIZ Intertransport, 1993. 336 str.
14. Planinc Bogo: Skupni tranzitni postopek in NCTS. Aktualno pri carinjenju po 01.01.2002 – gradivo za seminar. Ljubljana : ISI, 2002. 97 str.
15. Skubic Rajko: Posebnosti carinskega nadzora v železniškem, zračnem in pomorskem prometu. Gradivo za pripravo na carinski izpit. Ljubljana : CURS, 1997. 6 str.
16. Strle Marjan, Podpeskar Marjana, Špec Emil: Poreklo blaga s praktično izvedbo postopkov. Gradivo za seminar. Ljubljana : ISI, 2001. 194 str.
17. Vraničar Mateja: Carinski zakon s komentarjem. Trzin : Šircelj Consulting, 2001. 959 str.
18. Vraničar Mateja: Novi carinski zakon s komentarjem. Ljubljana : Primath, 1995. 219 str.
19. Vujadinovič Dušan: ATA karnet, začasni izvoz in uvoz. Ljubljana : Center Marketing, 1993. 48 str.
20. Witte Peter: Zollkodex Kommentar. München : C.h. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, 1994. 1231 str.

21. Zupančič Alojz: Postopek carinjenja v podjetju (2. del). Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, 37, str. 67-69.
22. Zupančič Alojz: Postopek carinjenja v podjetju (1. del). Gospodarski vestnik, Ljubljana, 2001, 36, str. 87-89.
23. Zupančič Samo: Ekonomika transporta. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1998. 368 str.

9 VIRI

1. Carinski zakon (Uradni list RS, št. 1/95).
2. ECL – način uporabe in izpolnjevanje. Ljubljana : Center Marketing International, 1996. 16 str.
3. Interna gradiva Carinske uprave RS.
4. Interna gradiva GZS.
5. Izvajanje Uredbe o poenostavitvah glede carinskih deklaracij. Pojasnilo št. 17/96-F-2. Ljubljana : CURS, 1996. 19 str.
6. Navodilo o izdajanju, potrjevanju in izpolnjevanju dokazil o poreklu v okviru sistema panevropske kumulacije porekla blaga. Navodilo št. 6/2001. Ljubljana : CURS, 2001. 11 str.
7. Navodilo o izvajanju tranzitnega postopka v železniškem prevozu. Navodilo št. 10/2001. Ljubljana : CURS, 2001. 8 str.
8. Navodilo o poenostavitvi tranzitnega postopka. Prva sprememba Navodila št. 10/98-F-2. Ljubljana : CURS, 1998. 7 str.
9. Navodilo o poenostavljenem postopku potrjevanja porekla blaga. Navodilo št. 10/2000. Ljubljana : CURS, 2000. 7 str.
10. Navodilo o posebnostih carinskega nadzora v železniškem prometu. Pojasnilo št. 10/96-H-2. Ljubljana : CURS, 1995. 11 str.
11. New customs transit systems for Europe. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2001. 55 str.
12. Pojasnilo o posebnostih carinskega nadzora v zračnem prometu. Pojasnilo št. 14/96-H-4. Ljubljana : CURS, 1995. 9 str.
13. Pojasnilo postopka z nepopolnimi/dopolnilnimi deklaracijami. Pojasnilo št. 3/97-F-2. Ljubljana : CURS, 1997. 3 str.
14. Postopek začasnega uvoza/izvoza z zvezkom ATA. Pojasnilo št. 18/96-D-5. Ljubljana : CURS, 1996. 11 str.
15. Pravilnik o posebnostih carinskega nadzora glede na obliko transporta (Uradni list RS, št. 56/95).
16. Pravilnik o uporabi listin v carinskem postopku (Uradni list RS, št. 56/95).
17. Sprememba skupne prijave (Uradni list RS, št. 103/99).
18. Strategija razvoja CURS. (URL:http://www.sigov.si/mf/slov/curs/strat_raz.htm), 15.04.2002.
19. Uporaba skupne prijave v cestnem prometu. Pojasnilo št. 4/96-B-3. Ljubljana : CURS, 1995. 6 str.

20. Uredba o poenostavitvah glede carinskih deklaracij (Uradni list RS, št. 56/95).
21. Uredba o uveljavljanju pravice do carinske oprostitve (Uradni list RS, št. 46/99).
22. Uredba za izvajanje carinskega zakona (Uradni list RS, št. 46/99).
23. Ustno deklariranje blaga in konkludentno dejanje. Pojasnilo št. 27/96-F-2. Ljubljana : CURS, 1996. 4 str.
24. Zakon o carinski službi (Uradni list RS, št. 56/99).
25. Zakon o carinski tarifi (Uradni list RS, št. 66/00).
26. Zakon o spremembah in dopolnitvah carinskega zakona (Uradni list RS, št. 32/99, 40/99).

PRILOGE

Enotna carinska listina _____ Priloga 1

TIR karnet _____ Priloga 2

ATA karnet _____ Priloga 3

Potrdilo o poreklu blaga EUR.1 _____ Priloga 4

Zahtevek za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov _____ Priloga 5

Zahtevek za dovoljenje za poenostavljeni postopek potrjevanja porekla blaga _____ Priloga 6

Priloga 1: Enotna carinska listina

(Prva stran osemlistnega kompleta ECL)

Priloga 1: Enotna carinska listina
(Prva stran osemlistnega kompleta ECL)

A ODPREMNIŠKO CARINSKO ORGANO

1 Izvod za državo odpreme/izvoza	2 Podjetje/izvoznik		3 Oznaka		4 Kolod. št.		5 Postavka		6 Število izvozkov		7 Oprema št.	
	8 Prejemnik		9 Odgovori na plačilni promet		10 Poročilo o državi		11 Država trg		12 S.K.P.			
	14 Deklarant/transportir		15 Država odpreme/izvoza		16 Država porekla		17 Šte. države odpreme/izvoza		18 Šte. države porekla			
	19 Registracija in država prevoznega sredstva ob odhodu		20 Dobavni pogoji		21 Registracija in država prevoznega sredstva ob prihodu meje		22 Valuta in skupni znesek računa		23 Valuta tečaj		24 Valuta posta	
	25 Vrsta transporta, na vnos		26 Vrsta transporta, v no-		27 Kraj nakupa/jarja		28 Finančni in bančni podatki		29 Izstopni carinski organ		30 Blago se nahaja vha	
	31 Tovar in opis blaga		32 Znač. št. p.		33 Jar. oznaka		34 Šte. države porekla		35 Bruto masa v kg		36 Neto masa v kg	
	37 POŠTOVEX		38 Neto masa v kg		39 Konvrgent		40 Skupna prijava/predstava		41 Posredna merska enota		42 Statistična vrednost	
	43 Posredni izstopni/predstava in dovoljenja		44 Odstopno plačilo		45 Odstopno plačilo		46 Odstopno plačilo		47 Odstopno plačilo		48 Odstopno plačilo	
	49 Odstopno plačilo		50 Odstopno plačilo		51 Odstopno plačilo		52 Odstopno plačilo		53 Odstopno plačilo		54 Odstopno plačilo	
	55 Odstopno plačilo		56 Odstopno plačilo		57 Odstopno plačilo		58 Odstopno plačilo		59 Odstopno plačilo		60 Odstopno plačilo	

B PODATKI ZA VOZLAŽBO

C ODPREMNI CARINSKO ORGANO

D KONTROLA ODPREMNEGA CARINSKEGA ORGANA

Ugotovitev
Namerljane carinske oznake, številke
ID oznake
Risk (vredn. dan)
Podpis

54 Kraj in datum
ime, priimek in podpis voznika

1

(Prva stran dvonamenskega petlistnega kompleta ECL)

(Prva stran dvonamenskega petlistnega kompleta ECL)

1 6		2 Podjavitelj/voznik		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16		17		18		19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30		31		32		33		34		35		36		37		38		39		40		41		42		43		44		45		46		47		48		49		50		51		52		53		54		55		56		57		58		59		60		61		62		63		64		65		66		67		68		69		70		71		72		73		74		75		76		77		78		79		80		81		82		83		84		85		86		87		88		89		90		91		92		93		94		95		96		97		98		99		100	
Izvod za državo odpreme/izvoza		Izvod za namembno državo		1 Deklaracija		3 Oznaka		4 Namet, letnik		5 Postavka		6 Število karkov		7 Oprema števila		9 Odgovori za plačilni promet		10 Prva namembna država		11 Država izvoza		13 S.K.P.		14 Deklaracijski znak		15 Država odpreme/izvoza		16 Država poroka		17 Namembna država		18 Registracija in država privzemnega sredstva ob odhodu		19 Kd.		20 Dobavni pogoj		21 Registracija in država privzemnega sredstva ob prehodu meje		22 Valuta in skupni znesek računa		23 Valuta izvaj		24 Vrsta posla		25 Vrsta blaga, na meji		26 Vrsta blaga, v notranjosti		27 Kraj natočevanja		28 Finančni in bančni podatki		29 Izstopni carinski organ		30 Blago se nahaja v		31 Izstopni in opis blaga		32 Zaji. št. s		33 Tar. oznaka		34 Število države poroka		35 Bruto masa v kg		36 Ugotovitev		37 POSTOPEK		38 Neto masa v kg		39 Kontingent		40 Skupna prirava/predložila		41 Posebna merska enota		42 Cena blaga		43 Število vredn		44 Posebni zaznamki (predložila, izstopni potrdila in dovoljenja)		45 Statistična vrednost		46 Obračun davkov		47 Vrsta		48 Odstotno plačilo		49 Oznaka skladišča		50 Glavni zavezanec		51 Predvideni carinski organ		52 Garancija ne velja za		53 Namembni carinski organ		54 Kraj in datum		55 Inve. prejem in podpis vložnika		56 D KONTROLA ODPREMNEGA CARINSKEGA ORGANA		57 Ugotovitev		58 Nomenklatura carinske oznake, blaga		59 ID oznake		60 Rok (podajni dan)		61 Podpis		62		63		64		65		66		67		68		69		70		71		72		73		74		75		76		77		78		79		80		81		82		83		84		85		86		87		88		89		90		91		92		93		94		95		96		97		98		99		100			
						10 Prva namembna država		11 Država izvoza		13 S.K.P.		14 Deklaracijski znak		15 Država odpreme/izvoza		16 Država poroka		17 Namembna država		18 Registracija in država privzemnega sredstva ob odhodu		19 Kd.		20 Dobavni pogoj		21 Registracija in država privzemnega sredstva ob prehodu meje		22 Valuta in skupni znesek računa		23 Valuta izvaj		24 Vrsta posla		25 Vrsta blaga, na meji		26 Vrsta blaga, v notranjosti		27 Kraj natočevanja		28 Finančni in bančni podatki		29 Izstopni carinski organ		30 Blago se nahaja v		31 Izstopni in opis blaga		32 Zaji. št. s		33 Tar. oznaka		34 Število države poroka		35 Bruto masa v kg		36 Ugotovitev		37 POSTOPEK		38 Neto masa v kg		39 Kontingent		40 Skupna prirava/predložila		41 Posebna merska enota		42 Cena blaga		43 Število vredn		44 Posebni zaznamki (predložila, izstopni potrdila in dovoljenja)		45 Statistična vrednost		46 Obračun davkov		47 Vrsta		48 Odstotno plačilo		49 Oznaka skladišča		50 Glavni zavezanec		51 Predvideni carinski organ		52 Garancija ne velja za		53 Namembni carinski organ		54 Kraj in datum		55 Inve. prejem in podpis vložnika		56 D KONTROLA ODPREMNEGA CARINSKEGA ORGANA		57 Ugotovitev		58 Nomenklatura carinske oznake, blaga		59 ID oznake		60 Rok (podajni dan)		61 Podpis		62		63		64		65		66		67		68		69		70		71		72		73		74		75		76		77		78		79		80		81		82		83		84		85		86		87		88		89		90		91		92		93		94		95		96		97		98		99		100															

2

Priloga 2: TIR karnet

Priloga 2: TIR karnet

IRU des Transports Routiers

ZVEZEK TIR *

14 kuponov I.R.U. **ŠL**

1. Velja za sprejem blaga s strani odhodne carinarnice do in v številki _____

2. Zvezek TIR je izdal _____
(ime izdajnega združenja)

3. Imetnik _____
(ime, naslov, država)

4. Podpis pooblaščen osebe
izdajnega združenja in pečat
zadevnega združenja

5. Podpis tajnika
mednarodne organizacije

(izpolni lastnik zvezka pred uporabo)

6. Odhodna država _____

7. Namembna država ⁽¹⁾ _____

8. Registrska številka(ke) cestnega vozila - cestnih vozil ⁽¹⁾ _____

9. Izkaz(i) o odobritvi cestnega vozila (cestnih vozil) št. in datum ⁽¹⁾ _____

10. Identifikacijska številka kontejnerja ⁽¹⁾ _____

11. Različne opombe _____

12. Podpis imetnika karneta _____

⁽¹⁾ nepotrebno prečrtaj

3

(PRVA STRAN PLATNIC - ORANŽNA BARVA)

Priloga 3: ATA KARNET

CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
OF SLOVENIA
POSREDOVATELSTVO
LJUBLJANA

009887

Združenje-Izdajatelj
Issuing Association
Association émettrice

MEDNARODNA GARANTNA VERIGA
International guarantee chain
Chaîne de garantie internationale

Združenje-Izdajatelj
Issuing Association
Association émettrice

MEDNARODNA GARANTNA VERIGA
International guarantee chain
Chaîne de garantie internationale

CARINSKI KARNET ZA ZAČASNI UVOZ
CARNET DE PASSAGES EN DOUANE FOR TEMPORARY ADMISSION
CARNET DE PASSAGES EN DOUANE POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE

GARINSKA KONVENCIJA O ATA KARNETU ZA ZAČASNI UVOZ BLAGA
CUSTOMS CONVENTION ON THE ATA CARNET FOR THE TEMPORARY ADMISSION OF GOODS
CONVENTION DOUANIÈRE SUR LE KARNET A.T.A. POUR L'ADMISSION TEMPORAIRE DE MARCHANDISES

(Pred izpolnjevanjem karneta preberite pošlansko na 3. strani platnice)
(Before completing the Carnet, please read Notes on cover page 3)
(Avant de remplir le carnet, lire la notice en page 3 de la couverture)

PO UPORABI VRNITI ZDRUŽENJU IZDAJATELJU
TO BE RETURNED TO OFFICE OF ISSUE AFTER USE

A. IMETNIK IN NASLOV/HOLDER and address/TITULAIRE et adresse	ZA UPORABO UPORABA ZDRUŽENJA IZDAJATELJA/for Issuing Association Use/Réserve à l'Association émettrice SI - 009887
B. POODBLAŠČENEC/Represented by*/Représenté par*	(b) IZDAN OBHVALENO BY/Délivré par CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SLOVENIA LJUBLJANA 3
C. PREDVIDENA UPORABA BLAGA/intended use/Utilisation prévue des marchandises VZORCI	(c) VELJA DO/Valid until/Valeable jusqu'à 1999 OCT 27 Seto year/mois/year (month)

This carnet is valid for use in the following countries under the guarantee of the following associations:
Ce carnet est valide dans les pays ci-dessous, sous la garantie des associations suivantes:

ALGERIA (AZ) Chambre Nationale du Commerce, Alger.
AUSTRALIA (AU) The State Chamber of Commerce & Industry, Victoria.
AUSTRIA (AT) Bundeskammer der gewerblichen Wirtschaft, Vienna.
BELGIUM (BE) Fédération Nationale des Chambres de Commerce et d'Industrie de Belgique, Brussels.
BULGARIA (BG) The Bulgarian Chamber of Commerce and Industry, Sofia.
CANADA (CA) The Canadian Chamber of Commerce, Montreal, Quebec.
CÔTE D'IVOIRE (CI) Chambre de Commerce de la Côte d'Ivoire, Abidjan.
CROATIA (HR) Croatian Chamber of Economy, Zagreb.
CYPRUS (CY) Cyprus Chamber of Commerce & Industry, Nicosia.
CZECH REPUBLIC (CZ) Česká obchodní a průmyslová komora, Praha.
DENMARK (DK) Danish Chamber of Commerce, Copenhagen.
ESTONIA (EE) Estonian Chamber of Commerce and Industry, Tallinn.
FINLAND (F) The Central Chamber of Commerce of Finland, Helsinki.
FRANCE (FR) Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris, Paris.
GERMANY (DE) Deutscher Industrie-und Handelsstag, Bonn.
GIBRALTAR (GO) Gibraltar Chamber of Commerce, Gibraltar.
GREECE (GR) The Athens Chamber of Commerce and Industry, Athens.
HONG KONG (HK) The Hong Kong General Chamber of Commerce.
HUNGARY (HU) Magyar Kereskedelmi Kamara, Budapest.
ICELAND (IS) Icelandic Chamber of Commerce (Versnunaríslands) Reykjavik.
INDIA (IN) Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry, New Delhi.
IRELAND (IE) The Dublin Chamber of Commerce, Dublin.
ISRAEL (IL) Tel-Aviv Yaffo Chamber of Commerce, Tel-Aviv.
ITALY (IT) Unione Italiana delle Camere di Commercio Industria e Agricoltura, Roma.
JAPAN (JP) The Japan Chamber of Commerce & Industry, Tokyo.
KOREA (KR) The Korea Chamber of Commerce & Industry, Seoul.

Notwithstanding compliance etc as follows remain on account in default of payment of duties and taxes in the country of destination and the countries of importation. A charge shall be levied at the place of issue if it is not repaid before the expiration of the period of validity of the carnet.

POLISHED CARNET/PROCESSED Garantné karnety/Autorizované Karnets POLISHED CARNET/PROCESSED Garantné karnety/Autorizované Karnets	Stamp: SLOVENSKA REPUBLIKA LJUBLJANA 1998 OCT 28 Date of issue/emission (month/year/day)
Signature: <i>[Handwritten Signature]</i>	Signature: <i>[Handwritten Signature]</i>
Stamp: SLT CENTER, d.o.o. LJUBLJANA	Stamp: SLT CENTER, d.o.o. LJUBLJANA

Priloga 4: Potrdilo o poreklu blaga EUR.1

WARENVERKEHRSBESCHEINIGUNG

1. Ausführer/Exporteur (Name, vollständige Anschrift, Staat) STOTZ Feinmesstechnik GmbH Hermann-Dreher-Str. 6 70839 Gerlingen		EUR. 1 Nr. L 202926 Von dem Ausfüllen Anmerkungen auf der Rückseite beachten	
3. Empfänger (Name, vollständige Anschrift, Staat) (Ausfüllung freigestellt)		2. Bescheinigung für den Präferenzverkehr zwischen und (Angabe der betreffenden Staaten, Staatsgruppen oder Gebiete)	
6. Angaben über die Beförderung (Ausfüllung freigestellt) LKW		5. Bestimmungsstaat, -staatsgruppe oder -gebiet Slowenien	
8. Laufende Nr.; Zeichen, Nummern, Anzahl und Art der Packstücke¹⁾; Warenbezeichnung 1 Karton (Kom. 7283) 4 St. Sonderdüsendorne		9. Rohgewicht (kg) oder andere Maße (l, m³, usw.) 7,8 kg	10. Rechnungen (Ausfüllung freigestellt)
11. SICHTVERMERK DER ZOLLBEHÖRDE Die Richtigkeit der Erklärung wird bescheinigt. Ausfuhrpapier: <u>HM</u> Nr. <u>T 202926</u> Art/Muster vom <u>28.05.2002</u> Zollbehörde: <u>Hauptzollamt STUTTGART</u> Ausstellender: <u>Zollamt Zuffenhausen</u> Bundesrepublik Deutschland Stuttgart-Zuffenhausen <u>28. MAI 2002</u> (Ort und Datum) <u>Hertel</u> (Unterschrift)		12. ERKLÄRUNG DES AUSFÜHRERS/EXPORTEURS Der Unterzeichner erklärt, daß die vorgenannten Waren die Voraussetzungen erfüllen, um diese Bescheinigung zu erlangen. Gerlingen, 28.05.2002 (Ort und Datum) STOTZ Feinmesstechnik GmbH Hermann-Dreher-Straße 6 Telefon 07156 / 9 49 04-0 70839 Gerlingen <u>[Signature]</u>	

1) Bei unversickelten Waren ist die Anzahl der Gegenstände oder „Joses geschüttelt“ anzugeben.

2) In der Bundesrepublik Deutschland vom Ausführer auszufüllen.

Priloga 5: Zahtevek za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov

Priloga 5: Zahtevek za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov

Vložnik zahtevka _____

Pristojni carinski urad _____

ZAHTEVEK ZA DEKLARIRANJE BLAGA NA PODLAGI KNJIGOVODSKIH VPISOV – UVOZ

Vložnik zahtevka prosim Generalni carinski urad, da mi izda dovoljenje za deklariranje blaga za uvoz na podlagi vpisa v knjigovodstvo v skladu s 3. točko prvega odstavka 59. člena Carinskega zakona, v nadaljevanju CZ (Uradni list RS, št. 1/95, 28/95, 32/99, 40/99), in pod pogoji iz 151. do 155. člena Uredbe za izvajanje Carinskega zakona, v nadaljevanju UICZ (Uradni list RS, št. 46/99, 103/99, 12/00, 14/00, 112/00, 40/01).

I. Podatki o vložniku zahtevka

1.	Firma/ime in priimek
2.	Sedež/stalno prebivališče
3.	Davčna številka
4.	Matična številka

II. Podatki o izpolnjevanju pogojev za zahtevano poenostavitev

5.	Vrsta knjigovodstva, ki ga vodi podjetje (<i>opisati</i>):
6.	Podatki o predloženem instrumentu zavarovanja (<i>navesti podatke o garantu, višini in veljavnosti garancije</i>):
7.	Predvideno število pošiljk, ki bi se v enem mesecu deklarirale na podlagi knjigovodskih vpisov:
8.	Z vložitvijo tega zahtevka izjavljamo, da nismo hujše oziroma večkrat kršili carinskih predpisov.

III. Izvajanje poenostavitve

9.	Predhodni carinski postopki (<i>označiti oziroma navesti ustrezno</i>) ☐ tranzitni carinski postopek, v okviru katerega nam izdajte dovoljenje za pooblaščenega prejemnika. (<i>če vam je dovoljenje že izdano navedite tudi številko dovoljenja</i>) ☐ carinski postopki z ekonomskim učinkom. (<i>navesti dvomestne šifre postopkov</i>) ☐ tranzitni postopek, vendar ne v okviru dovoljenja pooblaščen prejemnik. (TIR, pošta) ☐ blago, ki ni zavezano predložiti v skladu z drugim odstavkom 32. člena CZ
----	--

KVUI

10.	Blago, za katero se zahteva deklariranje na podlagi knjigovodskih vpisov Zap. št. Štirimestna tarifna oznaka Trgovsko ime
	1. 2. 3. <i>(V primeru več vrst blaga se seznam blaga priloži zahtevku.)</i>
11.	Zahtevani carinski postopki za deklariranje blaga na podlagi knjigovodskih vpisov <i>(označiti ustrezno)</i> : ☐ (40) sprostitev blaga v prost promet ☐ (41) sprostitev v prost promet v okviru postopka uvoza blaga za proizvodnjo za izvoz (sistem povračila carine) ☐ (46) sprostitev v prost promet v okviru postopka uvoza blaga za proizvodnjo za izvoz (sistem povračila carine) v prostorih carinskega skladišča. ☐ (47) sprostitev v prost promet v okviru postopka uvoza blaga za proizvodnjo za izvoz (sistem povračila carine) v PCC ☐ (61) ponovni uvoz in sprostitev v prost promet blaga, ki je bilo v postopku začasnega izvoza na oplemenitenje ☐ (63) ponovni uvoz začasno izvoženega blaga (prvi odst. 167. čl. CZ) ☐ (71) postopek carinskega skladiščenja blaga ☐ (76) postopek carinskega skladiščenja blaga ali vnosa blaga v PCC, namenjenega izvozu v nespremenjenem stanju, za katerega upravičenec na podlagi vložitve te deklaracije oziroma prijave lahko zahteva izplačilo izvoznih spodbud ali uveljavitve oprostitve plačila DDV. ☐ (78) vnos blaga v PCC, razen pod šifro 76 ☐ (91) predelava blaga pod carinskim nadzorom ☐ (93) uničenje blaga pod carinskim nadzorom ☐ (96) vnos blaga v PCP ☐ (54) obračun carinskega dolga za blago, ki se že nahaja v carinskem postopku
12.	Kraj predložitve blaga <i>(navesti natančen kraj, mesto v podjetju, ker se bo blago nahajalo)</i>
13.	Carinski organ, ki ga bomo obveščali o prispetju in deklariranju blaga <i>(navesti naziv in šifro pristojne izpostave)</i> :
14.	Predlagani način posredovanja obvestila pristojnemu carinskemu organu o prispetju in deklariranju blaga <i>(označiti ustrezno)</i> : ☐ s faksom ☐ z elektronskim sporočilom ☐ z napovedjo prispetja blaga tik pred njegovim prihodom ☐ s tedenskimi najjavami ☐ na podlagi b) točke drugega odstavka 154. člena UICZ prosimo, da se nas oprusti obveznosti vsakokratne obvestitve carinskega organa o prispetju blaga
15.	Predlagani čas prepustitve blaga v zahtevani uvozni postopek <i>(označiti ustrezno)</i> : ☐ v trenutku knjigovodskega vpisa (če imetnik dovoljenja ne sporoča vsakega prispetja blaga) ☐ po preteku 30 minut od posredovanja obvestila carinskemu organu ☐ drugo <i>(navesti)</i>
16.	Predlagani carinski organ za vložitev dopolnilne carinske deklaracije <i>(navesti naziv in šifro pristojnega carinskega organa)</i> :

Priloga 6: Zahtevek za dovoljenje za poenostavljeni postopek potrjevanja porekla blaga

Priloga 6: Zahtevek za dovoljenje za poenostavljeni postopek potrjevanja porekla blaga

Naziv izvoznika:

Znak:

Datum:

CARINSKA UPRAVA RS
GENERALNI CARINSKI URAD
Šmartinska 55
1523 Ljubljana

ZAHTEVEK

ZA DOVOLJENJE ZA POENOSTAVLJENI POSTOPEK POTRJEVANJA POREKLA BLAGA

Izvoznik:

Naziv in sedež:

Matična številka:

Davčna številka:

Povprečno mesečno število izdanih potrdil o poreklu v zadnjih šestih mesecih:

Zgoraj navedeni izvoznik

PROSI za dovoljenje za poenostavljeni postopek potrjevanja porekla blaga.

ZAVEZUJE SE, da bo spoštoval določbe sporazumov o prosti trgovini med Republiko Slovenijo in državami, v katere je blago namenjeno (v nadaljevanju: sporazumi).

POPOLNOMA SE ZAVEDA, da se dokazila o poreklu, ki jih potrjuje, izdajajo na podlagi mednarodnih sporazumov, da bo v primeru kršitve določb ustreznega sporazuma Republiki Sloveniji odvzeta pravica do uporabe poenostavljenega postopka potrjevanja porekla blaga.

SEZNANJEN JE s predpisi o preferencialnem poreklu blaga, ki veljajo za izvoz v namembne države, ter z vsebino in obliko dokazila o poreklu, ki ju določajo sporazumi.

ZAVEZUJE SE, da bo tekoče spremljal vse predpise, ki se nanašajo na preferencialno poreklo blaga, spoštoval vsa navodila carinskih organov in bo pristojni carinski urad takoj obvestil o vseh spremembah, ki so povezane s poreklom izvoženega blaga, ali s podatki, ki so navedeni v tem dokumentu.

IMENUJE ODGOVORNO OSEBO, ki je pooblaščen za izvrševanje nalog v imenu izvoznika in je seznanjena s pogoji potrjevanja porekla ter tudi odgovorna za izdajo dokazil o poreklu izvoženega blaga po poenostavljenem postopku:

Ime in priimek:

Funkcija:

Kontaktni naslov:

Kontaktni telefon:

Lastnoročni podpis:

K pisnemu zahtevku prilaga dokazno dokumentacijo z izjavami o izpolnjevanju pogojev, na podlagi katerih blago pridobi poreklo – za vsako tarifno številko, seznam in opis blaga, ki ga želi izvažati s tarifnimi številkami po CT (HS), seznam namembnih držav, dokazilo o plačilu upravne takse in ostale izjave.

PEČAT in podpis